

Handelingen

1 - 2 - 3 - 4 - 5

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1990-1991

Vergaderingen van oktober 1990

ACADEMISCHE ZITTING

ACTUELE VRAGEN

ADVIESCOMITE BRUSSEL

HUISVUILVERBRANDINGSOVEN GRIMBERGEN

INTERPELLATIES

MIGRANTENKINDEREN IN HET ONDERWIJS

ORGANISATIE EN ERKENNING LOKALE RADIO'S

PROGRAMMA-AANBOD BRT EN VTM

VASTE COMMISSIE VOOR TAALTOEZICHT

VASTSTELLING WAPEN, VLAG, VOLKSLIED EN FEESTDAG VLAAMSE
GEMEENSCHAP

VERDELING VLAAMS GEMEENTEFONDS

WERKGROEP MIGRANTEN

Inhoud

Nr. 1 Dinsdag 16 oktober 1990 Plechtige openingsvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1

Opening van de gewone zitting 1990-1991, blz. 1

Rouwhulde, blz. 1

Onderzoek naar taalgroep en woonplaats, blz. 1

Boodschappen, blz. 1

Benoeming van het Bureau, blz. 2
Spreker : de heer G. Verhaegen

Toespraak van de Voorzitter, blz. 2

Academische Zitting, blz. 5
Sprekers : de heren G. Verhaegen, L. Hancké, A. Denys, P. Van Grembergen, G. Annemans

Nr. 2 Woensdag 17 oktober 1990 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 17

Boodschap, blz. 17

Samenstelling van Commissies
Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 17

Voorstel van decreet van de heer M. Olivier c.s. houdende vaststelling van het wapen, de vlag, het volkslied en de feestdag van de Vlaamse Gemeenschap – 174 (1988/1989) – Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 17
Sprekers : mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heer M. Olivier

Artikelsgewijze bespreking, blz. 20

Voorstel van decreet van de heer E. Van Rompuy c.s. houdende de organisatie en erkenning van lokale radio's – 285 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 14

Voorstel van decreet van de heren A. Denys, D. Van Mechelen en G. Verhofstadt houdende organisatie en erkenning van niet-openbare radio's – 315 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking, blz. 21
Sprekers : de heren D. Van Mechelen, M. Bartholomeeussen, A. De Beul, A. Denys, Minister P. Dewael, de heren H. Van Dienderen, E. Van RompuY

Voorstel tot verdaging, blz. 35

Artikelsgewijze bespreking, blz. 35

Interpellaties (Regl. art. 76)
Interpellatie van de heer H. Suykerbuyk tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het vestigen van de zetel van de Vlaamse Executieve op het Martelaarsplein te Brussel

Interpellatie van de heer G. Annemans tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het met de Brusselse Executieve in verband met het Martelaarsplein gesloten akkoord, blz. 39

Sprekers : de heer H. Suykerbuyk, Minister G. Geens, de heer G. Annemans

Regeling van de werkzaamheden, blz. 43

Nr. 3 Woensdag 17 oktober 1990 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 45

Interpellaties (Regl. art. 76)
Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het negeren, door de Vlaamse Executieve, van de door de Vlaamse Raad op 7 februari 1990 aangenomen resolutie betreffende maatregelen om een einde te maken aan de compensatiepolitiek, blz. 45

Sprekers : de heer A. Denys, Minister G. Geens

Motie van aanbeveling, blz. 47

Interpellatie van de heer H. Lauwers tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over zijn houding ten opzichte van een verzuiningsdebat in de Vlaamse Raad, blz. 48

Sprekers : de heer H. Lauwers, Minister G. Geens

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, en de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het uitblijven van de dijkwerken die de streek van Rupelmonde moeten beveiligen tegen overstromingen, blz. 49

Sprekers : de heer A. Denys, Minister J. Sauwens, mevrouw M. De Meyer, Minister G. Geens

Interpellatie van de heer R. Daems tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het aandeel van het Bestuur der Postchecks in de Vlaamse thesaurie, blz. 55
Ingetrokken

Interpellatie van de heer J. Cuyvers tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de handelwijze van AROL-Antwerpen, blz. 55
Ingetrokken

Interpellatie van de heer R. Daems tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de waterverontreiniging van het Demerbekken, blz. 55
Sprekers : de heer R. Daems, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heren J. Dufaux, G. Janzegers

Motie van orde

Persoonlijk feit, blz. 60
Sprekers : de heer R. Daems, mevrouw T. Merckx-Van Goey

Interpellaties (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer R. Daems tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de waterverontreiniging van het Demerbekken, blz. 60

Sprekers : Minister T. Kelchtermans, de heren R. Van Hooland, R. Daems, G. Janzegers, mevrouw T. Merckx-Van Goey

Ontwerp van decreet tot vaststelling van de regelen inzake de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds – 385 (1989-1990) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 64
Sprekers : de heren C. Lisabeth, E. Beysen, Minister L. Van den Bossche, E. Vankeirsbilck, H. De Loor, E. Van Vaerenbergh, L. Hancké, R. Van Hooland

Regeling van de werkzaamheden, blz. 73

Nr. 4 Donderdag 18 oktober 1990 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 75

Ontwerp van decreet tot vaststelling van de regelen inzake de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds – 385 (1989-1990) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 75
Sprekers : Minister L. Van den Bossche, de heren E. Beysen, R. Van Hooland

Artikelsgewijze bespreking, blz. 81

Regeling van de werkzaamheden, blz. 83

Nr. 5 Donderdag 18 oktober 1990
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 85

Begrotingen

Indiening en verwijzing, blz. 85

Begrotingsstukken

Indiening en verwijzing, blz. 85

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 86

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 86

Voorstellen van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 87

Beleidsbrief

Indiening en verwijzing, blz. 87

Verslagen van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 87

Advies van de Raad van State

Indiening en verwijzing, blz. 87

Aanvullende adviezen van de Raad van State

Indiening en verwijzing, blz. 88

Adviezen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Indiening en verwijzing, blz. 88

Verslagen

Indiening, blz. 88

Jaarverslag

Indiening, blz. 88

Rapport

Indiening, blz. 88

Motie

Indiening, blz. 89

Verzoekschriften

Indiening en verwijzing, blz. 89

Opmerking van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 89

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 89

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 89

Schriftelijke vragen

Indiening, blz. 89

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer J. Dufaux tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over aanhoudende stankoverlast in Sint-Truiden, blz. 90

Actuele vraag van de heer G. Bossuyt tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschaps-

minister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de aanwezigheid van schadelijke stoffen in de ondergrond van de E 17 tussen Kortrijk en Rijsel, blz. 91

Actuele vraag van de heer H. Suykerbuyk tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de mogelijke bouw van een verbrandingsoven te Schelle, blz. 92

Actuele vraag van mevrouw F. Brepoels tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de jacht in het Schulensbroek, blz. 93

Motie van orde

Persoonlijk feit, blz. 95

Spreker : de heer F. Vreven

Actuele vragen (Regl. art. 75) (Voortzetting)

Actuele vraag van de heer C. Lisabeth tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over een aanvraag voor een vergunning tot exploitatie van een slibstort in de Callemoeievijver te Nazareth

Actuele vraag van de heer A. Denys tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het eventueel aanwenden van de zandwinningsput Callemoeie te Nazareth als slibstortplaats

Actuele vraag van de heer A. Deneir tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het verzoek tot het storten van baggerspecie in de Callemoeievijver te Nazareth, blz. 95

Actuele vraag van de heer M. Olivier tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over maatregelen betreffende de veiligheid op de Ring rond Waregem, blz. 99

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer J. Geysels tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over mogelijke vrijstelling van milieueffingen, blz. 100

Sprekers : de heer J. Geysels, Minister T. Kelchtermans, de heer L. Hancké

**Adviescomité Brussel
Werkgroep Migranten**

Samenstelling, blz. 104

Voorstel van decreet van de heer E. Van Rompuy C.S. houdende organisatie en erkenning van lokale radio's
- **285** (1989-1990) - Nrs. 1 tot 14

Voorstel tot verdaging, blz. 104

Sprekers : de heren A. Denys, A. De Beul, E. Van Rompuy

Vaste Commissie voor Taaltoezicht

Voordracht van kandidaten voor de benoeming van vijf vaste en vijf plaatsvervangende leden van de Vaste Commissie

voor Taaltoezicht - Nederlandse afdeling, blz. 106

Ontwerp van decreet tot vaststelling van de regelen inzake de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds

- **385** (1989-1990) - Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 106

Voorstel van decreet van de heer M. Olivier C.S. houdende vaststelling van het wapen, de vlag, het volkslied en de feestdag van de Vlaamse Gemeenschap
- 174 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 107

Spreker : de heer J. Geysels

Voorstel van decreet van de heer E. Van Rompuy C.S. houdende organisatie en erkenning van lokale radio's

- **285** (1989-1990) - Nrs. 1 tot 14

Voorstel tot verdaging, blz. 109

Aangehouden stemmingsen, blz. 109

Hoofdelijke stemming, blz. 112

Sprekers : de heren A. Denys, H. Van Dienderen, M. Bartholomeeussen, E. Van Rompuy

Motie van aanbeveling van de heer W. De Vlieghere C.S. tot besluit van de op 9 juli 1990 door de heren F. Vermeiren, W. Cortois en L. Peeters gehouden interpellaties tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de vestiging van een huisvuilverbrandingsoven te Grimbergen
- **376** (1989-1990) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 114

Sprekers : de heren M. Capoen, W. Cortois, L. Peeters, F. Vermeiren, W. De Vlieghere

Motie van aanbeveling van de heren J. Geysels en P. Van Grembergen tot besluit van de op 9 juli 1990 door de heer H. Van Dienderen gehouden interpellatie tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het programma-aanbod van BRT en VIM
- **377** (1989-1990) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 117

Spreker : de heer H. Van Dienderen

Motie van aanbeveling van de heer G. Annemans C.S. tot besluit van de op 10 juli 1990 door de heer F. Dewinter gehouden actuele interpellatie tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de aanwezigheid van migrantenkinderen in het onderwijs
- **378** (1989-1990) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 119

Regeling van de werkzaamheden, blz. 120

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

- *De vergadering wordt geopend om 14.09 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

A. Leysen, M. Mahieu, V. Vanderheyden, W. Van Durme, R. Van Steenkiste ; gezondheidsredenen.

Jozef Bosmans, I. Egelmeers, W. Martens, G. Sprockeels, J. Timmermans, R. Uyttendale, O. Van den Broeck ; buitenslands.

H. Adriaensens, H. Candries, F. Cauwenberghs, O. Lefeber, A.-M. Neyts-Uyttebroeck ; ambtsverplichtingen.

INTERPELLATIES (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer G. Geens, Voorzitter van de 'Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het negeren, door de Vlaamse Executieve, van de door de

Vlaamse Raad op 7 februari 1990 aangenomen resolutie betreffende maatregelen om een einde te maken aan de compensatiepolitiek

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Denys tot de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het negeren, door de Vlaamse Executieve, van de door de Vlaamse Raad op 7 februari 1990 aangenomen resolutie betreffende maatregelen om een einde te maken aan de compensatiepolitiek.

De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, dames en heren, een bekend Vlaams columnist schreef ooit : Eén van de oorzaken van vele Vlaamse nederlagen is het gebrek aan Vlaamse vastberadenheid die op een geslepen wijze uitgebuit wordt door de Franstalige landgenoten.

Het dossier van de verhoogde overheveling van het kijk- en luistergeld is daar een perfecte illustratie van. Zoals de haan uit het evangelie die driemaal kraaide hebben ook wij deze kwestie drie keer ter sprake gebracht in de Vlaamse Raad. Een eerste maal in december 1989 toen we de aandacht vestigden op de uitlatingen van nationaal Begrotingsminister Schiltz die verklaard had dat een verhoogde ristorning van het kijk- en luistergeld de poort opnieuw opende voor een compensatiepolitiek. De Voorzitter van de Executieve antwoordde daarop dat daar geen sprake

ke kon van zijn, dat de financieringswet alle poortjes voor nieuwe compensaties had gesloten.

Op 7 februari 1990 keurde politiek Vlaanderen voor de eerste maal een resolutie goed waarbij definitief afstand werd gedaan van de wafelijzerpolitiek. Wij betreurden dat het om een afgezwakte versie ging, maar hoe dan ook, zwart op wit hadden alle meerderheidspartijen zich uitgesproken tegen de nefaste compensatiepolitiek. Een verhoogde ristorning van het kijk- en luistergeld, van de verkeersbelasting en van de erfenisrechten kon volgens deze resolutie pas als volgende drie voorwaarden zijn vervuld, met name een nieuwe overheveling van bevoegdheden, een plotse onvoorziene daling van die inkomsten en een plotse onverwachte groei van de uitgaven die gelijklopend moet zijn in alle regio's. In geen enkel ander geval mocht artikel 10 van de financieringswet toegepast worden.

Op 30 mei 1990 reageerden wij dan voor de derde keer met een nieuwe interpellatie. De stakingsgolf in het Franstalig onderwijs en de verklaringen van het Vlaamse ABVV riepen bij mij de vrees op dat de Vlaamse anti-wafelijzermuur wel eens opnieuw zou kunnen worden gesloopt. In zijn antwoord stelde de Voorzitter van de Executieve mij gerust. Meer nog, ik werd voor een stuk terecht gewezen. Denys en de PW zagen in alles spoken, zo klonk het. We hoefden om niets bekommerd te zijn. Er was een goedgekeurde resolutie in de Vlaamse Raad en dat was het uitgangspunt waarop de Voorzitter van de Vlaamse Regering zich zou base-

Denys

ren in het Overlegcomité waar het dossier ter sprake zou komen.

We kregen dan ook een koud stortbad toen we enkele maanden geleden vernamen dat er van die Vlaamse standvastigheid niets meer overbleef. Op 4 september 1990 besliste het Overlegcomité namelijk toch tot een verhoging van het kijk- en luistergeld met 300 miljoen frank.

Bovendien was onze ontgoocheling nog groter deze week tijdens de bespreking van de nationale begroting van nationaal Begrotingsminister Schiltz te vernemen dat dit is gebeurd zonder enig protest vanwege de vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering, de heer Geens. Zelfs meer, volgens de heer Schiltz staat de heer Geens altijd als eerste klaar om zijn akkoord te geven, als er maar compensaties op tafel liggen. Hij verwees ter zake naar het aanslepend dossier van de onderwijslasten.

Ik voeg daar nog een dossier bij, namelijk dat van het Waalse staalbedrijf MRA, waarvan u in het Overlegcomité toegaf dat de nationale schatkist vroegere schulden zou overnemen onder de vorm van stemgerechtigde aandelen ten gunste van de Waalse regio. U ging hiermee akkoord, omdat u natuurlijk mikte op compensaties. Een deel ervan werd trouwens gebruikt voor de regeling in de scheepsbouwsector.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Regering, uw houding in het Overlegcomité staat in schril contrast met uw uitspraken en uw beloftes in de Vlaamse Raad. U houdt geen rekening met een goedgekeurde resolutie in ons Vlaams Parlement en u blijft de Vlaamse belastingbetaler in zijn zakken zitten. Alhoewel er compensaties komen uit de nationale schatkist, zijn we als Vlamingen de grote dupe, aangezien wij 60 ten honderd aandeel in de belastingopbrengsten hebben.

Het argument dat het hier om een klein bedrag gaat, gaat natuurlijk niet op. Zoals collega Van Rompuy reeds vroeger zei moeten wij, als de Frans-taligen voor een klein bedrag reeds aan een belangrijk principe willen

tornen, zeker neen zeggen. Want juist dan, zo zei collega Van Rompuy nog, willen ze de poort openen voor meer en nieuwe compensaties. Door uw passieve houding tijdens het Overlegcomité hebt u die poort geopend, hebt u de fles ontkurkt.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Regering, uw Vlaamse standvastigheid heeft dus wel geteld slechts negen maanden geduurd. Deze vaststelling is erg voor u, maar des te erger voor Vlaanderen in onderhandelingen met de Franstaligen. Wat wij in de Vlaamse Raad bij meerderheid ook beslissen, daar zullen zij geen rekening mee houden. De Franstaligen hebben met dit dossier immers kunnen vaststellen dat alles toch kan worden geregeld met een vertegenwoordiger van Vlaanderen die dat allemaal aan zijn laars lapt.

Dit is een intrieste vaststelling op deze eerste werkdag na de euforie van de tiende verjaardag van de Vlaamse Raad.

Mijnheer de Voorzitter, ik luister met veel belangstelling naar wat de Minister ter zake als uitleg zal geven.

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) :

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, de heer Denys trekt mijn Vlaamse standvastigheid in twijfel. Dat is zijn goed recht, zoals het ook zijn goed recht is zich fundamenteel te vergissen. Ik zal u dat bewijzen. Op het Overlegcomité van 12 september 1990 werd overeengekomen een bijkomend gedeelte van de opbrengst van het kijk- en luistergeld over te dragen aan de Gemeenschappen. De bijkomende overdracht bedraagt 300 miljoen voor de drie Gemeenschappen. Daarvan komt 190 miljoen aan de Vlaamse Gemeenschap toe, zijnde circa 60 ten honderd op basis van de lokalisatie van de opbrengst in Vlaanderen en 10 ten honderd van de opbrengst geïnd in het Brussels Hoofdstedelijk Gebied. Op die manier komt het deel van het kijk- en luistergeld dat wordt toegewezen aan de Gemeenschappen op 73,32 ten honderd. Voorheen was dat 71,91 ten honderd. Wij hebben de

geraamde opbrengst van 9,8735 miljard in de begroting ingeschreven. Deze bijkomende overdracht stemt overeen met de samengestelde intrest op het totale bedrag van 428 miljoen dat gelijk is aan het totale bedrag van de gelden die door de administratie van de BTW, registratie en domeinen worden geïnd. Dit zijn schuldvoorwaarden die betrekking hebben op de minderjarigen die werden geplaatst in instellingen voor de periode tussen 1 oktober 1980 en 30 april 1987. Deze gelden moesten krachtens de wet van 1980 toekomen aan de Gemeenschappen en zouden door de nationale administratie verder worden geïnd zoals dit voor vele inningen gebeurt. Wij hebben geen eigen inningsdienst. De nationale administratie heeft dat bedrag geïnd maar heeft het nooit doorgeschoven. Het geld stond dus op een geblokkeerde rekening. De voorgaande Regeringen hebben er nooit een regeling in getroffen. Het zal u interesseren, mijnheer Denys, dat op een bepaald ogenblik de Regering besliste niet meer het weddesupplement te betalen van de leerkrachten, gedetacheerd bij de Europese scholen. Zo zouden wij bijvoorbeeld ook vanaf morgen onze bijdragen aan de UNO niet meer kunnen betalen. Wij hebben dat niettemin gedaan voor die gedetacheerde leerkrachten die een weddesupplement krijgen. Ik weet dat het een groot bedrag is maar dat doet niet ter zake. België heeft zich geëngageerd dat te doen en is er dus toe verplicht. Niettemin heeft men gezegd er niet meer voor te betalen. De Europese scholen hebben via het Europees Gerechtshof de Belgische staat laten veroordelen. Het zijn dus weer de Belgen die niet betalen. Men heeft ons de factuur overgemaakt want de nationale Regering is de mening toegedaan dat, vermits het onderwijs communautariseerd is, het een zaak is van de Gemeenschappen en wij dus moeten betalen. Wij zeggen dat we betalen vanaf 1 januari 1989, namelijk vanaf het ogenblik dat wij voor onderwijs bevoegd zijn. Wij hebben de verbintenis van de nationale staat overgenomen en wij zullen die honoreren. Het is echter evident dat wij niets te maken hebben met de periode vóór 1 januari 1989. Wij brengen dus de zaak ter sprake in het Overlegcomité. In dit orgaan komt

Geens

men vaak tot overeenkomsten, ook al worden die niet altijd uitgevoerd, maar dat is een andere zaak. Wij legden het probleem van de geplaatste minderjarigen dus voor aan het Overlegcomité. Op 4 juli 1989 werd een overeenkomst bereikt over de directe inning als niet-fiscale ontvangsten vanaf 1 januari 1989. Tot eind 1988 wordt het geld door de nationale administratie geïnd, nadien moeten wij er zelf voor zorgen. Bovendien werd beslist dat de bedragen die geïnd werden tussen april 1987 en eind december 1988 en die op een wachtrekening stonden, rechtstreeks aan de Gemeenschappen zouden worden overgemaakt. Daarmee blijft er nog een probleem bestaan voor de periode vóór 30 april 1987, dit wil zeggen voor de bedragen die de nationale administratie heeft geïnd tussen 1 oktober 1980 en 30 april 1987 en die reeds gebracht werden in de rijksmiddelenbegroting. Er werd dan beslist dat langs een verhoogde ristoring van het kijk- en luistergeld deze schuld zou worden gedelgd. Ik kan hier niet spreken over een compensatie, want dat is een verkeerd woord. Het verschuldigde geld werd op de hierboven vermelde manier betaald. Het gaat hier dus niet om een toepassing van een wafelijzerpolitiek.

Mijnheer Denys, u maakt zich over deze term nogal druk. Terloops merk ik even op dat ik deze heb uitgevonden, maar dat doet niet ter zake. Het gaat hier om gelden die wij moesten krijgen en die men niet had overgemaakt. Dat is uiteindelijk wél gebeurd en bijgevolg zie ik niet in welke tegenspraak er bestaat tussen dit feit en de houding die ik hier altijd heb aangenomen en ook vandaag nog aanneem. Ik herhaal dat ik mij houd aan de beslissingen die werden genomen. Dit is geen toepassing van wafelijzerpolitiek, wél integendeel. Dit is een toepassing van Vlaamse standvastigheid en daar is geen speld tussen te krijgen. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik denk dat de Minister lang heeft moeten

zoeken naar een dergelijke uitleg. Mijnheer de Minister, ik heb dit thema driemaal aangesneden ; u heeft ons nooit gezegd dat er nog een potje is, afkomstig van de nationale administratie, financiële middelen die in feite aan de regio moeten worden overgemaakt.

Ter gelegenheid van de financieringswet heeft men ons steeds gezegd dat de oude rekeningen vereffend en verrekend waren en dat er met een nieuwe lei werd gestart. Er was één discussiedossier, het dossier over de onderwijsschulden.

Mijnheer de Minister, nu komt u aan draven met een oud potje, geïnd door de nationale administratie, dat in feite toekomt aan de regio's. Het is de eerste keer dat u zoiets zegt. U hebt dit niet gezegd in een antwoord op een vroegere interpellatie. Uw antwoord staat in schril contrast met hetgeen uw nationale collega, Minister Schiltz, in aanwezigheid van de heer Van Rompuy deze week in de Begrotingscommissie van de Kamer heeft gezegd.

De heer Schiltz is op dat vlak altijd eerlijk geweest. Ik ben het niet eens met zijn standpunt, maar hij zei steeds : Ik wil driehonderd miljoen frank geven, als daarmee de sociale vrede voor een stuk wordt bewaard. Minister Schiltz heeft eerlijk toegegeven dat een verhoging van het kijk- en luistergeld de grondslag is om tegemoet te komen aan de eisen van het Franstalig Gemeenschapsonderwijs.

Mijnheer de Minister, u komt hier een verklaring afleggen, totaal naast de kwestie en geheel in tegenstrijd met de filosofie van de financieringswet. Dat is zeer zwak. Ik had u liever zoals Minister Schiltz horen zeggen : Wij hebben het gedaan omdat wij er niet onderuit konden, het is de laatste keer geweest. U probeert uw houding te omzeilen ; dit vinden wij weinig moedig en gevaarlijk voor de toekomst.

Zijn er nog dergelijke potjes ? Wanneer komt er een duidelijke afrekening ? Hetzelfde argument kan immers binnen één of twee maanden opnieuw worden gebruikt. De Franstalige leerkrachten en syndicaten vra-

gen nu reeds een verhoging van het kijk- en luistergeld.

Ik dacht dat de geest en de letter van de anti-wafelijzerresolutie zeer duidelijk was, dat er geen verhoging zou komen van het kijk- en luistergeld zonder dat er een bijkomende bevoegdheidsoverdracht was en zonder dat de inkomsten hiervan plotseling zouden dalen of de uitgaven om de een of andere reden in de Gemeenschappen of Gewesten zouden stijgen. Dit is niet gebeurd en desondanks is er een verhoging gebeurd van driehonderd miljoen.

Mijnheer de Minister, in tegenstelling tot Minister Schiltz bent u weinig moedig om dat niet te erkennen en toe te geven. Wij krijgen angst dat het principe, dat hier door alle politieke partijen werd goedgekeurd, wordt ondergraven door verklaringen zoals deze die zojuist door de Minister werden afgelegd.

De PW overweegt een motie van aanbeveling in te dienen waarbij zou geëist worden dat de resolutie integraal – naar geest, letter en wet – wordt toegepast.

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

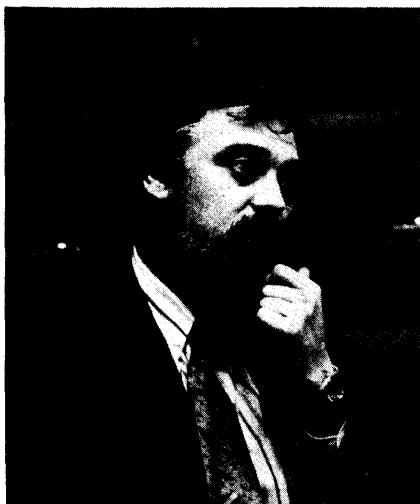
Minister G. Geens : Mijnheer de Voorzitter, als reactie hierop wil ik twee elementen aanhalen :

ten eerste, de tijd van geven en toegeven is al lang voorbij. Wij blijven bij het standpunt waaraan wij altijd hebben vastgehouden en dit is ook het geval voor de toekomst ;

ten tweede, u spreekt over potjes. Zelf had u het over een pot van 50 à 55 miljard, bedrag dat in het kader van de ristoring van een aantal belastingen nog beschikbaar blijft voor de Gemeenschappen en de Gewesten. U haalt alle potten door mekaar zodat u natuurlijk een kegelspel krijgt waaraan ik mij niet waag.

Motie van aanbeveling

De Voorzitter : Door de heer Denys werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie van aanbeveling aangekondigd. Ze moet

Volgens VU- Volksvertegenwoordiger H. Lauwers getuigen de uitspraken die Executieve-Voorzitter G. Geens (CVP) in het kader van het in uitzicht gesteld verzuilingsdebat lanceerde, van een groot misprijzen voor het Parlement

uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende Openbare Vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer H. Lauwers tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over zijn houding ten opzichte van een verzuilingsdebat in de Vlaamse Raad

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Lauwers tot de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over zijn houding ten opzichte van een verzuilingsdebat in de Vlaamse Raad.

De heer Lauwers heeft het woord.

De heer H. Lauwers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, collega's, de aanleiding tot deze interpellatie is intussen al een drietal maanden oud omwille van het parlementair reces. Ik ga het dan ook zeer kort houden, te meer omdat ik momenteel twee Commissies zou moeten bijwonen. De afwezigheid van de parlementsleden in dit halfroond zegt dus niets over hun parlementaire activiteiten. Bovendien wil ik hier geen debat uitlokken over de verzuiling als dusdanig. Ik meen dat dit beter in de werkgroep gebeurt waar de sfeer tot nog toe volgens mij voldoende sereen is om tot een behoorlijk gesprek te komen. Tevens is het hier niet het geschikte forum om daarover te spreken. Wel wil ik het even hebben over het principe.

Mijnheer de Voorzitter, het verbaasde mij te lezen dat u dit debat achterhaald vindt, dat u het uit de tijd vindt, dat het volgens u geen zin had en dat u bovendien meent dat ontzuiling aanleiding zou geven tot een waardendeficit. Ik ben het daarmee niet eens maar laat dat nu ter zijde. U mag inderdaad een eigen mening hebben. U is niet, zoals de Koning, een instituut. U bent een politicus die het volste recht heeft uw mening dienaangaande naar voren te brengen. Als Vlaamse Minister-president doet u evenwel een uitspraak over de opportuniteit, over de nuttigheid van een Commissie – die op initiatief van de Vlaamse Raad is opgericht – zelfs vóór die werkgroep tot een besluit is gekomen.

Als Premier Martens nog voor het beëindigen van de werkzaamheden van een Commissie, zoals bijvoorbeeld over de wapenhandel, de staats Hervorming of de bende van Nijvel, zou verklaren dat hij het debat voorbijgestreefd vindt en dat het niet aan hem besteed is, zou dit niets minder betekenen dan een grote politieke discussie met een risico voor de stabiliteit van de Regering.

Dat was nu niet het geval. Ten eerste, omdat het vakantie was en, ten tweede, omdat u deel uitmaakt van

een proportioneel samengestelde Regering en daardoor een meer stabiele positie heeft.

Ik wil niet nodeloos polemiseren maar ik ben van oordeel dat u van die positie misbruik heeft gemaakt. Ik herhaal het : dat u dit denkt, is uw recht, maar dat u dit als Voorzitter in het openbaar zegt, vind ik ongehoord.

Dit is voor mij één van de meest frappante uitspraken van misprijzen van een Minister voor een Parlement die ik in de tweeënhalf jaar dat ik hier werk, al heb gehoord. Het verbaast mij dan ook dat u geen moeite heeft gedaan om die uitspraak af te zwakken. Integendeel, twee weken later heeft u iets gelijkaardigs in een andere krant verklaard.

Dit dient ook het standpunt van uw partij niet. In de werkgroep verzuiling heeft de heer Van Peel gepoogd om het gesprek uit de loopgrachten te halen, wat ik een verdienste vind. Ik behoor niet tot de pessimisten die vrezen dat de Commissie op een sisser zal uitlopen ; ik meen dat er een kans is om een stap vooruit te doen.

U heeft die uitspraak nu eenmaal gedaan. Het minste dat u nu kan doen is ze vooralsnog recht te zetten en te verklaren dat u het met een bepaalde definitie van verzuiling niet eens bent, dat die in onze samenleving niet meer operationeel is, of iets dergelijks. Die tendens leeft ook in de werkgroep. Maar verklaar tenminste dat de werkgroep bijzonder goed werk levert op het vlak van het herdefiniëren en onderstrepen van de rol van de overheid in een verzorgings- en welzijnsmaatschappij.

Dat is de teneur, niet alleen van de wetenschapslui maar ook van uw fractie, althans van de delegatie van uw partij die deel uitmaakt van de Commissie.

Ik had verwacht dat u onmiddellijk zelf een rechtzetting zou doen. Ik vraag u dit nu te doen en een verklaring af te leggen over het feit dat de Executieve bereid is snel werk te maken van de voorstellen, de resoluties of de aanbevelingen van de werkgroep. Pas dan is voor mij dit incident gesloten. **(Applaus bij de VU)**

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, ik dank de heer Lauwers voor zijn belangstelling voor mijn verklaringen. Ik feliciteer er hem voor mijn interview te hebben gelezen, niettegenstaande de vakantiesfeer, de zomerse temperaturen op dat ogenblik, enzovoort. Hij was trouwens niet de enige.

De journalist die mij heeft onderhouden heeft exact weergegeven wat ik heb verklaard en ik voel geen enkele behoefte om mijn uitspraken in welke zin dan ook te wijzigen. Ik kan deze uitspraak nog aanvullen, maar dat is mijn bedoeling niet. Ik kan er enkel maar het volgende over zeggen. Mocht dergelijk verzuilingsdebat, en ik vrees dat we daar naartoe zullen gaan, gaan over de authenticiteit van de organisaties – of een christelijke organisatie wel degelijk christelijk is en een socialistische organisatie wel degelijk socialistisch – en de authenticiteit van de uitvoering van de taken die dergelijke instellingen zich voornemen uit te voeren, dan heeft dat met politiek niets te maken. Men kan daarbij hooguit verwijzen naar een geestelijke leider, maar daarvoor zijn wij niet in de politiek. Een debat over de authenticiteit is hier geenszins op haar plaats.

De heer Lauwers heeft mij drie vragen gesteld.

Ten eerste vroeg hij of ik mijn verklaringen zal herroepen en of ik deze heb afgelegd in mijn persoonlijke naam of vanuit mijn functie van Voorzitter van de Vlaamse Regering. Ik antwoord hierop dat ik deze verklaringen heb afgelegd in mijn persoonlijke naam en dat ik ze niet zal herroepen. Het verwondert mij dat men mij het recht ontzegt om persoonlijke verklaringen af te leggen. Men heeft steeds de mond vol over openheid in de politiek en dergelijke dingen meer, maar de Voorzitter van de Vlaamse Regering zou geen persoonlijke uitspraken mogen doen over bepaalde thema's, die dan bovendien nog geen politieke thema's zijn.

Ten tweede vroeg hij of ik, wanneer

de Commissie er zou om verzoeken, mijn volledige medewerking aan de werkzaamheden zou verlenen. Ik verduidelijk dat het hier niet gaat om een Commissie, maar om een werkgroep. Ik kan hier zeker bevestigend op antwoorden. Gevolg gevend aan een vraag van de werkgroep, heb ik aan mijn tien collega's een brief gestuurd met het uitdrukkelijk verzoek alle mogelijke inlichtingen te verschaffen.

Ten derde vroeg hij mij welke de houding zal zijn van de Vlaamse Regering indien deze werkgroep tot conclusies zou komen of wanneer aanbevelingen door de Vlaamse Raad zouden worden gestemd. Bij aanbevelingen is het de constante gedragslijn van de leden van de Vlaamse Regering om zich te onthouden, wat door iedereen ook wordt nagekomen. Het is logisch dat wij bij dergelijke aanbevelingen noch voor noch tegen stemmen. Er werd mij ook gevraagd welk gevolg wij daaraan zullen geven. Wij hebben van de Vlaamse Raad reeds een aantal aanbevelingen gekregen. Deze worden telkens met grote interesse onderzocht, en er wordt, in het kader van de regeringspolitiek, het passende gevolg aan gegeven. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer H. Lauwers : Mijnheer de Voorzitter, ik heb juist het tegendeel beweerd van wat Minister Geens in zijn antwoord doet uitschijnen. Los van het feit dat ik hier niet het debat over de verzuiling wil beginnen, is het zeker dat de werkgroep zich op het ogenblik niet bezighoudt met het beoordelen van de authenticiteit van vrije verenigingen. Dit stadium van het verzuilingsdebat is voorbij.

Ik betwist ook niet dat de Voorzitter van de Vlaamse Executieve het recht heeft op een eigen mening, maar hij heeft in het openbaar de opportuniteit, het nut van die werkgroep betwijfeld, meer zelfs, hij heeft uitdrukkelijk gezegd dat hij die werkgroep nutteloos en overbodig vindt. Dat vind ik toch krasse uitspraken van de Voorzitter van de uitvoerende macht over een werkgroep van de wetgevende, de controlerende macht. Dat

vecht ik aan, los van de persoonlijke mening van Minister Geens.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, en de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het uitblijven van de dijkwerken die de streek van Rupelmonde moeten beveiligen tegen overstromingen

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Denys tot de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, en de heer Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het uitblijven van de dijkwerken die de streek van Rupelmonde moeten beveiligen tegen overstromingen.

De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik heb deze interpellatie gericht tot twee leden van de Executieve, de heren Geens en Sauwens. De reden daarvoor is vrij eenvoudig. Hoewel beiden behoren tot de feitelijke meerderheid in de Vlaamse Regering, is een open conflict ontstaan over een dossier waarover eigenlijk geen conflict zou mogen bestaan. In principe gaat iedereen akkoord met de dringende uitvoering van de dijkwerken in Kruikebeke-Rupelmonde. Hiervoor werd trouwens unaniem een bedrag goedgekeurd, ingeschreven in de begroting bij artikel 1.07 van sectie 83. Inhoudelijk is er dus geen enkel probleem.

Er is wel een feitelijk probleem. De feitelijke meerderheid vormt niet meer dan een schijn van een meerderheid. Dat wordt meer en meer duidelijk. Het gevecht wordt gevoerd langs de kranten en langs de media. Bij de minste gevoeligheid over dossiers valt die meerderheid uit elkaar.

Denys

De afrekening van Minister Geens tegenover Minister Sauwens op het televisienieuws was voor mij een nooit gezien staaltje van politieke afslachting. De repliek van Volksunie-fractievoorzitter Van Grembergen enkele dagen later bevatte slagen boven, maar ook onder de gordel. Hoe kan men anders uitspraken catalogeren zoals : Gaston Geens heeft een gebrek aan leiderscapaciteiten, Gaston Geens blijft enkel aanvaardbaar als hij zijn excuses aanbiedt aan de Volksunie.

De heer L. Vanhorenbeek : In welke krant stond dat ?

De heer A. Denys : Het komt erop neer dat volgens de Volksunie Minister Geens maar kan aanblijven als hij zijn excuses aanbiedt.

Aangezien fractie-voorzitter Van Grembergen hier niet aanwezig is, kan ik hem niet vragen of dat reeds gebeurd is.

Minister Geens, ik weet niet of u raad van mij zal aanvaarden, maar ik zou mij van de dreigementen van de Volksunie niet zoveel aantrekken. Ik heb het vroeger al gezegd, de Volksunie is op geen enkele manier uit deze Regering weg te krijgen, derde fase of niet. Nietszeggende, bijtende zinnen lanceren in de Vlaamse Regering is voor hen van geen belang. Zij blijven in de Regering tot het bittere einde. (**Protest bij de VU**)

Mevrouw N. Maes : Wat u zegt is erg hypocriet.

De heer A. Denys : Wij zijn niet zo hypocriet. Wij hebben vanaf het begin gezegd dat wij geen voorstander waren van de proportionele formule die ons werd opgedrongen. Nu zegt de heer Van Grembergen zelf dat die formule niet deugt. Wij krijgen dus gelijk.

Mijnheer de Minister, u moet zich niet veel aantrekken van de uitspraken van de heer Van Grembergen. Hij zal, via de pers, een paar nummertjes opvoeren maar voor de rest zal hij uw begrotingen goedkeuren en zijn vertrouwen schenken aan de Vlaamse Regering.

Collega's, wij vragen ons af hoe wij uit het politieke krakeel tussen CVP en Volksunie nog kunnen opmaken wie in dit dossier uiteindelijk gelijk heeft of niet. Nochtans is iedereen het eens over wat er inhoudelijk moet gebeuren.

Ik ben de mening toegedaan dat wij hier worden geconfronteerd met een dossier dat al de kenmerken draagt van een typische Sauwens-aanpak. Het wordt omgeven met veel tamtam door de lokale Volksunie-coryfeeën. Men gaat ermee het Vlaamse land rond, doet allerlei beloften maar nadien verkwanselt men het dossier bij de uitvoering – door onbekwaamheid of door overmoedige beloften – en krijgt men de zaak niet rond.

Collega's, het is niet de eerste keer dat zoiets gebeurt. Ik denk hier onder meer aan de fietspaden. Wij hebben meerdere malen fietspaden ingereden en zondag, mijnheer de Minister, gaan wij samen fietsen . . . (**Protest bij de VU**)

Ik ben niet zoals uw Minister. Hij beloofde iets te doen aan de fietspaden in de Noorderkempen, maar nu stellen wij vast dat er na een jaar nog niet veel is gedaan. (**Protest bij de VU**)

Collega's, ik stel mij vragen over de onlogische afhandeling van het Rupelmondse dijkendossier. In februari van dit jaar beloofde Minister Sauwens dit dossier bij voorrang te behandelen. Pas in oktober komt hij met zijn voorstel bij de Executieve. Aangezien het gaat om een probleem dat reeds jaren is gekend, vraag ik mij af waarom men nog negen maanden nodig had om dit dossier aan de Executieve voor te leggen. Na negen maanden vraagt de heer Sauwens de spoedbehandeling en de onderhandse vergunningsprocedure toe te passen. Nochtans bepaalt de wet dat dit pas kan als er onvoorziene omstandigheden zijn. Het werk is inderdaad dringend en prioritair maar niet onvoorziën, waarom dan opteren voor een onderhandse procedure ? Er is nog meer. Door de toepassing van de onderhandse procedure – die ons inziens niet correct is – kunnen de werken worden toegewezen aan een door Minister Sauwens geprefereerd

aannemer. De aannemer die een onderhoudscontract heeft van 20 miljoen zou door dat order nu plots het tienvoudige bekomen, met name 200 miljoen, zonder enige vorm van mededinging, noch van prijsvergelijking.

Collega's, zelfs een onderhandse procedure veronderstelt dat meerdere aannemers moeten worden geraadpleegd. Minister Sauwens echter vindt dat enkel de aannemer voor het onderhoud bekwaam is die werken uit te voeren.

Mijnheer de Voorzitter, hoe meer ik het dossier onderzoek, hoe meer ik de indruk krijg dat er hier een Volksunie-show wordt opgevoerd gaande van de Kruibeekse burgemeester tot de Gemeenschapsminister van Openbare Werken. Men laat eerst de zaak aanslepen om nadien de spoedbehandeling te vragen om uiteindelijk het dossier, zogenaamd wegens tijdsbrek, toe te wijzen aan een bevriend aannemer.

Collega's, ik zie met veel verwachting de antwoorden van beide Ministers tegemoet. Hopelijk brengen zij duidelijkheid in deze, voor de buitenwereld althans, onbegrijpelijke en onverkwikkelijke discussie.

Mevrouw N. Maes : Onderzoekt u eerst de beloften van Minister Olivier en andere liberale excellenties ?

De Voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik wens niet in te gaan op een aantal insinuaties die het geachte lid omtrent mijn persoon en mijn optreden heeft geformuleerd. Ik zal er alleen rekening mee houden wanneer wij zondag samen gaan fietsen. (**Gelach**)

Mevrouw N. Maes : Er worden geen wieltjeszuigers geduld.

Minister J. Sauwens : Men heeft zware storm voorspeld aan de kust en de gentlemen%-wedstrijd van Middelerke zal wat dat betreft geschiedenis maken !

Ik zal zakelijk antwoorden op de vragen die waren aangekondigd en te

Sauwens

vens een aantal elementen, die in het dossier en ook hier sloganmatig zijn behandeld, in hun juiste context plaatsen.

In de periode van 26 februari tot 2 maart 1990 werden wij geconfronteerd met een aantal opeenvolgende westerstormen en niet minder dan vier buitengewone stormvloed die voor heel wat schade hebben gezorgd, zowel aan de kust als in het Zeescheldebekken. Onmiddellijk werden de nodige maatregelen getroffen om deze schade, die meer dan 700 miljoen frank bedraagt, te herstellen. In dit verband verwijs ik naar de beslissing van de Executieve om, op mijn vraag, hiervoor 360 miljoen ter beschikking te stellen. De overige kredieten worden in de begroting van mijn departement gecompenseerd.

Het gaat hier over zeventien dossiers in het gebied van de Zeeschelde, waarvan er reeds twaalf uitgevoerd zijn voor een bedrag van 185 miljoen frank en waarvan er nog 5 uitgevoerd moeten worden voor een bedrag van 114 miljoen, dus samen bijna 300 miljoen. Er zijn vier dossiers aangaande een aantal binnenwateren voor een bedrag van 16 miljoen ; 21 dossiers zijn in voorbereiding of gedeeltelijk uitgevoerd aan de kust voor een totaal bedrag van 335 miljoen. Daarvan werd reeds 63 miljoen vastgelegd en dit moet worden aangevuld met de bijzondere inspanningen die wij moeten leveren om een aantal badstranden te verhogen. Hiervoor werd op het artikel 73.21 van onze begroting een totaal bedrag van 92 miljoen vastgelegd. Verder werd voor 71 miljoen herstellingen voorzien aan onze vaste installaties, met name aan het wegen- en waterwegennet en aan de verkeerssignalisaties. Nagenoeg al deze werken zijn op dit ogenblik reeds uitgevoerd door de onderhoudsaannemers van de betrokken districten. Algemeen kan worden gesteld dat bij deze herstellingswerken van stormschade er maximaal rekening mee wordt gehouden welke waterkering moet worden verwezenlijkt in het kader van het SIGMA-plan. Waar zulks mogelijk is wordt de herstelling definitief uitgevoerd.

De omstandigheden in de dorpskom van Rupelmonde-Kruikebe lieten niet toe meteen de definitieve werken uit te voeren. Inderdaad, de studie van het definitieve ontwerp wijst uit dat, zoals mevrouw Maes terecht heeft beweerd, de vroegere excellenties dit dossier niet met prioriteit hebben behandeld. Integendeel, op deze zwakke plek in het totale verdedigingssysteem van het Scheldebekken, heeft men de uitvoering van het SIGMA-plan vertraagd om de realisatie van de Potpolder te kunnen doordrukken. Er waren dus geen dossiers klaar. De studie van het definitief ontwerp kon pas afgewerkt worden na het uitvoeren van verscheidene proeven door het Rijksinstituut voor Grondmechanica. Er werden grondanalyses en een aantal technische simulaties gedaan. Het is dus geen werk dat van vandaag op morgen kon gebeuren, te meer daar er nog tientallen andere dossiers moesten worden afgehandeld. Het was vooral belangrijk dat de karakteristieken en de dimensies van de damplanken – het beschermingssysteem waarvoor men uiteindelijk heeft geopteerd – konden worden vastgelegd. Het was dan ook met kennis van zaken dat de uitvoeringsdienst, na de stormen van einde februari, aan de onderhoudsaannemer heeft opgedragen de herstellingswerken derwijze degelijk uit te voeren dat ze een winter kunnen doorstaan, zonder nochtans de definitieve werken uit te voeren. Men heeft, door een versteviging met steenslag van de kaaimuur en door het opstapelen van zandzakjes, een voorlopige dijk gebouwd die de volgende winterperiode moet kunnen doorstaan. Er is trouwens geregeld toezicht – er is geen enkele reden tot paniek – en waar mogelijk zullen wij de komende weken en maanden bij komende bescherming aanbrengen met voorlopige middelen.

Mijnheer Denys, om even te situeren hoe lichtzinnig een aantal van uw uitspraken zijn, kan ik signaleren dat er voorlopige beschermingswerken aan de kaaimuur van Rupelmonde werden gedaan voor een totaal bedrag van 26,5 miljoen frank. Intussen werd er aan de definitieve ontwerpen verder gewerkt ; definitieve werken

zijn intussen reeds in belangrijke mate vastgelegd.

Ik wijs trouwens op de realisaties die reeds werden vastgelegd en die thans in de uitwerkingsfase zijn. Het gaat om de dijkversterkingen te Bornem-Weert voor een bedrag van 20 miljoen ; op de Linkeroever, in het verlengde van het Sint-Annastrand : 75 miljoen ; te Dendermonde voor 55 miljoen, dus afwaarts van het veer Appels ; te Lillo : voor 4,5 miljoen ; aan de Durme, te Temse en te Waasmunster : voor 20 miljoen ; een grond-mechanisch onderzoek voor de realisatie van het SIGMA-plan aan de Zeeschelde : 10 miljoen.

Inmiddels is de aanbestedingsprocedure volop aan de gang voor de dijkversterkingen langs de Polder van Rupelmonde-Bazel en Kruikebe : 120 miljoen. Voor de dijkverstevingen te Doel heb ik vandaag het ontwerp goedgekeurd en de opdracht voor de aanbestedingen gegeven voor 102 miljoen. Doel is inderdaad één van de zwakke plekken, waar het niet zozeer gaat over een grote oppervlakte die zou kunnen overstromen ; het gaat wel om een oppervlakte waar een duizendtal mensen rechtstreeks betrokken en bedreigd zijn. Samen met Rupelmonde, waar er een doorbraak is geweest, is Doel een té zwakke plek in ons verdedigingssysteem. Er zijn werken voorzien aan de Zeeschelde te Wetteren en te Destelbergen voor een bedrag van 51 miljoen ; te Lokeren aan de Durme voor 13,5 miljoen ; te Boom voor 60 miljoen. De kaaimuur te Rupelmonde : 208 miljoen ; te Antwerpen aan de Rivierdijk, langs de Polder : 43 miljoen.

Deze kredieten werden vastgelegd en de aanbestedingsprocedure is voor deze dossiers aan de gang of reeds uitgevoerd. Zoals ik zoëven stelde, is dit ook het geval voor de dijkversterkingen te Doel.

Voor de dorpskom te Rupelmonde waar de realisatie van het SIGMA-plan een complex probleem stelt, werd op 8 augustus het voorontwerp van de definitieve oplossing voorgesteld. Deze oplossing bestaat in een verankerde damwand, die wegens de uitvoering van voorlopige beveili-

Sauwens

gingswerken op 12 meter voor de bestaande kaamuur moet worden gevergd, en vergt een bijkomende studie en een grondonderzoek. Het definitieve ontwerp was einde september klaar. De uitvoering van het ontwerp vergt het gebruik van een grote hoeveelheid damplanken.

Wegens de zeer lange leveringstermijn van deze damplanken – minstens acht weken, vermits geen enkele leverancier zulke grote hoeveelheden in stok heeft – werd door het Bestuur der Waterwegen voorgesteld de werken onderhands toe te wijzen aan de onderhoudsaannemer van het betrokken district.

Omwille van technische redenen en omwille van het feit dat wij de definitieve beveiliging vóór de winterperiode niet meer kunnen realiseren via een openbare aanbesteding, heb ik de hoogdringendheid ingeroepen. Ik aanvaard dus uw insinuatie niet. Dit werd niet voorgesteld om een bepaalde aannemer te plezieren, maar wel om snel operationeel op het terrein zelf te kunnen werken. Bovendien kan ik stellen dat de onderhandse toewijzing een procedure is die in dit soort dossiers, zoals herstel van stormschade, zeer gebruikelijk is. De tientallen dossiers die ik naar voren heb gebracht zijn heel vaak dossiers waarbij de werken bij onderhandse toewijzing gebeurde.

Ik deel u trouwens mede dat de Executieve vorige week, met een zeer grote meerderheid, een onderhandse toewijzing heeft gedaan in een heel ander dossier en voor een groter bedrag dan dit waarvan sprake. De Executieve moest beslissen of zij voor zulk een groot bedrag een onderhandse toewijzing zou doen, zodat sneller kan worden gewerkt op het terrein en of zij de toewijzing zou doen via een openbare aanbesteding. De Executieve heeft om een aantal redenen geopteerd voor de openbare aanbesteding.

Onmiddellijk na de beslissing van de Executieve, heb ik aan mijn diensten gevraagd om de openbare aanbesteding uit te schrijven. De aanbestedingsbescheiden zijn intussen reeds ingediend ; van zodra de goedkeu-

ringprocedure zal zijn doorlopen zal met een verkorte publicatietermijn nog dit jaar een openbare aanbesteding worden uitgeschreven.

In deze omstandigheden zal het niet meer nodig zijn dat de Vlaamse Executieve opnieuw door dit dossier zal worden gevat, omdat de openbare aanbesteding mij een delegatiebevoegdheid geeft, zodat ik zelf zal kunnen beslissen. Mijn diensten hebben mij schriftelijk bevestigd ervan overtuigd te zijn dat de voorlopige beschermingswerken ter hoogte van de dorpskom van Rupelmonde voldoende stevig zijn om tijdens de volgende maanden dezelfde veiligheid te bieden als op andere plaatsen wordt verzekerd door definitieve constructies voorzien in het luik dijkverhoging van het SIGMA-plan. De dorpskom van Rupelmonde is dus geen preferentiële overloopplaats meer.

Uit wat voorafgaat blijkt dat de betrokken diensten de voorbije acht maanden bijzonder nuttig werk hebben gepresteerd. Inderdaad, slechts enkele ingenieurs hebben dit enorme werk in enkele maanden tijd gerealiseerd. Na aftrek van de verlofperiode moet inderdaad worden toegegeven dat in korte tijd reuzewerk werd verricht.

Hierbij bevestig ik dan ook mijn vertrouwen in de diensten van het Bestuur der Waterwegen en meer in het bijzonder in de dienst der Zeeschelde. Dezelfde dienst werd trouwens nog met andere dossiers belast. In dat verband denk ik meer bepaald aan de sluis van Hingene en aan het veerdossier. Ter zake werd dus zeker niet gedraald en het woord traagheid dat u in de mond nam, is derhalve totaal misplaatst.

De Voorzitter : Mevrouw De Meyer, die was ingeschreven na de interpellant, heeft het woord.

Mevrouw M. De Meyer (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, als parlementslid uit het Waasland ben ik het grotendeels eens met de kritiek geformuleerd door de heer Denys ; ik ben het niet eens met de Ministers die hij heeft uitgekozen voor deze interpellatie. Volgens mij gaat het dui-

delijk om een bevoegdheid van Minister Sauwens. Het ging wel om een gezamenlijke beslissing van de voltallige Vlaamse Raad om, na de overstromingsramp in Rupelmonde, de nodige kredieten vrij te maken opdat dergelijke feiten zich niet meer zouden herhalen.

Mijnheer de Minister, het blijft mij nog steeds een raadsel, ook na uw antwoord te hebben gehoord, waarom wij tot oktober 1990 hebben moeten wachten vooraleer dit dossier – en dan nog onvolledig – aan de Executieve werd overgemaakt. Niet alleen het probleem van Doel werd eruit gelicht wat nochtans volgens ons belangrijk was.

In het Waasland zijn wij ook geen voorstanders van het spelletje om de prioriteit van de bewoners in functie te stellen van de politieke kleur van hun burgemeester. Daar gaat het helemaal niet om. Het gaat erom de veiligheid van de burgers achter de dijk te verhogen. Dat geldt zowel voor de bewoners van Doel als voor die van Rupelmonde.

Ook wij betreuren dat beide dossiers werden gescheiden en dus niet gezamenlijk op de agenda van de Executieve kwamen. Wij begrijpen dat de andere leden van de Executieve in eerste instantie niet ingingen op het voorstel van Minister Sauwens, precies omwille van het feit dat beide even prioritaire dossiers – en daarover waren wij het in februari allen eens – niet werden samengevoegd.

Mijnheer de Minister, het ergst van al is de politieke show die ter zake wordt opgevoerd. Ik kan erover meespreken want ik heb alle persberichten dienaangaande gelezen.

Het gaat hier toch om beveiliging van personen die met een overstromingsrisico worden bedreigd. U legt het dossier voor aan de Executieve, maar het wordt niet aanvaard omdat niet alle betrokkenen werden gevisieerd. Nadien wordt zelfs tot in Brussel betoogd, maar ook daarna en zelfs ná de fameuze oproep tot de Koning legt u het dossier niet aan de Executieve voor. Ook de week die daarop volgt doet u dat niet. Men laat dus als het ware twee of drie kansen voorbijgaan.

De Meyer

Dat begrijp ik niet. Volgens mij kwamen de zandzakjes verkeerd terecht.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, oorspronkelijk was ik niet zinnens te antwoorden op deze interpellatie ofschoon zij ook aan mij was gericht. Het antwoord van mijn collega, de heer Sauwens, bevat wel degelijk een aantal elementen maar de uiteenzetting van mevrouw De Meyer vraagt toch enige aanvulling van mijnentwege-

In de eerste plaats is het de zorg van de hele Vlaamse Regering de veiligheid van de burgers achter de dijk maximaal te waarborgen. Dit was in het verleden onvoldoende het geval zoals trouwens tijdens vorige winter is gebleken. Bijgevolg moeten dan ook de nodige maatregelen worden genomen. Wij hebben trouwens beslist deze maximale beveiliging zo spoedig mogelijk te realiseren. Inderdaad, bij de bespreking van het bijblad hebben wij aanvullende kredieten voor 400 miljoen frank ingeschreven die voor 90 ten honderd naar Openbare Werken zijn gegaan met de bedoeling een aantal dringende werken uit te voeren waarvan er inderdaad een aantal onderhands werden gegund. Het is immers niet op het ogenblik waarop de dijk overloopt dat bestekken moeten worden gemaakt om de dijk te verhogen.

Bij het opstellen van de begroting-1991 hebben wij ook middelen beschikbaar gesteld voor de versnelde uitvoering van het SIGMA-plan. De bezorgdheid voor de inwoners en ook voor de eigendommen is deze van de hele Vlaamse Regering. Het kan inderdaad om mensenlevens gaan. Gisteren heb ik trouwens aan de Minister opdracht gegeven in dit verband globale projecten uit te werken.

Wat de onderhandse gunning voor de versterking van de dijken ter hoogte van Rupelmonde in de gemeente Kruikeke betreft wil ik erop wijzen, evenals Minister Sauwens, dat op die plaats, op dit ogenblik geen hoogdringendheid bestaat. Uit een rapport van het bestuur blijkt dat ingeval de slechte weersomstandigheden van vorige winter zich in februari of

maart 1991 opnieuw zouden voordoen, de bestaande beveiliging op die plaats voldoende is.

Wanneer men voor bepaalde werken niet de hoogdringendheid kan invoeren dienen de normale procedures, in de wetgeving bepaald nopens de overheidscontracten, te worden nageleefd. Zulks veronderstelt een oproep tot de concurrentie, zowel met het oog tot het bekomen van de laagste prijs, als de beste en tijdige uitvoering van de werken.

Zoals Minister Sauwens heeft gezegd, is er op dit ogenblik een bestek klaar, bijgevolg kan men een oproep doen tot de kandidaten-aannemers. Zoals elke andere Minister kan de Minister van Openbare Werken slechts een beslissing in verband met de toewijzing van werken binnen een bepaalde grens treffen. Aangezien deze werken op minder dan 350 miljoen frank worden geraamd, zijnde de grens vanaf dewelke een dossier aan de voltallige Regering moet worden voorgelegd, hoeft dit dossier, mits toepassing van het beroep op de concurrentie, niet meer aan de Executieve te worden voorgelegd.

Daarmee is deze zaak evenwel niet afgehandeld. Om die reden heb ik de Minister gisteren opdracht gegeven deze zaak in haar geheel te beschouwen en het geheel van maatregelen voor te leggen die nodig zijn om dit gebied maximaal te beveiligen.

Het vroegere dossier werd door de Executieve immers niet behandeld. De Minister heeft het dossier teruggetrokken en bijgevolg bestaat er geen nota.

Ik wil er wel even voor waarschuwen dat wanneer men inroept dat een onderhandse uitbesteding op één bepaalde plaats wordt aanvaard en toegepast, zulks niet meebrengt dat men dat overal elders mag doen. Inzake de onderhandse uitbesteding zijn strikte criteria voorzien, aangezien de overheid met het geld van iedereen werkt. In de particuliere sector kan men een werk aan een vriend of een relatie geven. Voor het bedrijf dat zoiets doet is er een sanctie. Dat geldt niet voor de overheid. Wij moeten er dus voor zorgen dat wij de overheidsmiddelen zo zuinig en zo goed

mogelijk gebruiken. Wij moeten beroep doen op de concurrentie en de technologische know how, omdat de onderhandse gunning enkel in zeer geringe gevallen is toegelaten. Hier was dit – ik heb het reeds gezegd – niet het geval; de voorwaarden waren niet vervuld. Trouwens, het Rekenhof zou dat onmiddellijk hebben opgemerkt. Men kan immers niet de formule van onderhandse gunning buiten de wettelijk voorziene criteria toepassen. In dit dossier wordt thans de normale procedure toegepast. Dit zal de snelheid van uitvoering en dus de maximale beveiliging van de bevolking van de regio niet in het gedrang brengen, integendeel. Het is niet omdat men onderhoudswerken van 20 miljoen frank tot een goed einde kan brengen, dat men ook automatisch de meest aangewezen persoon is om werken voor een bedrag van 200 miljoen uit te voeren, die bovendien van een andere aard zijn. Een Frans spreekwoord zegt: Qui peut le plus, peut le moins. Men moet dat niet omdraaien.

Ik laat de parlementsleden nog het volgende opmerken om het dossier, waarvan de bespreking niet zonder passie wordt gevoerd, te objectiveren. De veiligheid van de burgers is niet alleen de taak van de centrale overheid, maar ook van de lokale besturen. Wanneer deze niet samenwerken, dan zijn alle pogingen nutteloos. Het is uiteraard niet mijn taak om de burgemeester en het schepencollege van Kruikeke op zijn verantwoordelijkheid te wijzen. Als Voorzitter van de Vlaamse Executieve kan ik dat hier wel eens doen.

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord. **(Minister Sauwens laat door handopsteken weten dat hij het woord wenst te nemen)**

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, ik ben bereid om eerst naar Minister Sauwens te luisteren.

De Voorzitter : Mijnheer Denys, ik was van mening dat u zou repliceren op de uiteenzetting van Minister Geens waarna Minister Sauwens nogmaals het woord kan nemen.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, het Parlement heeft het

Denys

laatste woord. Ik zal repliceren na Minister Sauwens.

De Voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens : Mijnheer de Voorzitter, ik ga volledig akkoord met de uiteenzetting van de Voorzitter van de Executieve behalve inzake de laatste opmerking.

Het voorstel van de onderhandse toewijzing kwam van de administratie en dit wegens de technische hoogdringendheid. Het verzakken van de kaaimuur noopte tot een voorlopige versteviging, die trouwens een aantal vragen oproept. Daartoe werden reeds 26 miljoen geïnvesteerd en het blijkt dat nog extra investeringen in de loop van de volgende maanden nodig zullen zijn om de voorlopige constructie overeind te houden.

Daarenboven werd onlangs een prijsvraag gestuurd inzake het onderhoudscontract van de dijken langs onze waterlopen waarvan het onderhoud in loten wordt aanbesteed. Daarbij kan dus de concurrentie spelen aangezien een aantal eenheidsprijzen waren gekend. Er moest dus worden overwogen of men al dan niet de procedure van de onderhandse overeenkomst wegens het hoogdringende karakter zou hanteren. Deze procedure is inderdaad ongebruikelijk. Mede gelet op het feit dat ikzelf geen bevoegdheid heb om over een dergelijk bedrag te beslissen, heb ik de voorstellen aan de Executieve, conform het delegatiebesluit, voorgelgd.

De Executieve heeft een beslissing genomen die ik nauwkeurig uitvoer. Ik herhaal dat – mevrouw De Meyer, ik weet niet wanneer u de zaal bent binnengekomen – het openbaar aanbestedingsdossier versneld wordt klaargemaakt. Op verkorte termijn zullen de werken worden aanbesteed zodanig dat, in de loop van volgend jaar, de definitieve beveiliging kan worden gerealiseerd.

Er werd vandaag ook een ontwerp over Doel goedgekeurd en de aanbestedingsprocedure kan verder worden afgewikkeld. Aan al degenen die

beweren dat er budgettair onvoldoende kredieten werden voorzien, zeg ik dat dit niet correct is. In het voorjaar heeft de Vlaamse Executieve, op mijn voorstel, voldoende kredieten op de begroting ingeschreven om de hoognodige herstellingswerken uit te voeren. Deze zijn nagevoeg allemaal gerealiseerd.

Ten tweede willen wij in 1990 ook een versnelde uitvoering aan het SIGMA-plan geven. Daarmee zijn wij volop bezig.

Ten derde is er geen enkele reden tot paniek, ook niet ter hoogte van Doel. Daar zijn voor bijna 10 miljoen frank werken uitgevoerd. De herstelling van de stormschade van het vak Schoonaarde tot de brug van Temse heeft 5 miljoen frank gekost. Er werden ook herstellingswerken uitgevoerd aan de rivierdijken in de polders van Bazel-Rupelmonde voor 40 miljoen. Er werden noodherstellingswerken uitgevoerd te Hoboken aan de vestiging Boel voor 25 miljoen. De kosten voor het vak Temse-Nederlandse grens, waar ook Doel in begrepen is, bedragen bijna 43 miljoen. Er werden ook herstellingen uitgevoerd te Kruibeke en op het vak Schoonaarde-Gentbrugge voor 4 miljoen frank. Langs de Durme, Hamme-Waasmunster bedroegen de kosten bijna 5 miljoen frank.

Er zijn dus heel wat beveiligings- en herstellingswerken uitgevoerd. Dit betekent dat het veiligheidsniveau beduidend beter is dan vóór de stormperiode in februari 1990. Dat lijkt mij zeer belangrijk.

Tot slot wens ik nog een bedenking te formuleren. Ik heb de indruk dat men hier graag bepaalde burgemeesters zou interpellieren en dat ik, als Minister, als schietschijf moet dienen. Ik wil hier klaar en duidelijk stellen dat ik niet aan dorpspolitiek doe en een aantal bladen uit het Waasland – misschien jammer genoeg – niet elke dag lees. Er hebben hier noch in de ene noch in de andere richting partijpolitieke gegevens gespeeld bij het opstarten of bij de behandeling van dit dossier door de Executieve. **(Applaus bij de VU)**

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, eerst en vooral wens ik mevrouw De Meyer te danken omdat zij heeft aangetoond dat er in dit dossier op het inhoudelijke vlak een grote eensgezindheid was en dat het initiatief in de eerste plaats door de Vlaamse Raad zelf en niet door de Minister werd genomen. De verschillende fracties waren het erover eens dat aan deze werken voorrang moest worden gegeven.

Ten tweede wens ik de Voorzitter van de Executieve te bedanken zoals de heer Verhaegen dat gisteren heeft gedaan. U weet dat ik u scherp kan aanvallen voor dossiers waar u het naar mijn gevoel niet goed doet. In dit dossier echter heeft Minister Geens een naar mijn oordeel correcte houding aangenomen.

Ik ben ook tevreden dat hij heeft geantwoord. Hij heeft duidelijk aangetoond dat de aanvraag van de Minister om dit dossier bij onderhandse opdracht te behandelen niet correct was. U moet niet naar uw administratie verwijzen, mijnheer de Minister, als Minister bent u verantwoordelijk. De andere Ministers in de Vlaamse Regering hebben u terechtgewezen en hebben u gezegd dat dit openbaar moest worden aanbesteed. Ik meen dat dit de goede gang van zaken is. Ik hoor dat u nu die openbare aanbesteding verdedigt en ik verheug mij over die zwenking. Waarom diende men dan paniek te zaaien. Inderdaad, wat u en de heer Denert hebben gedaan was zuiver paniekzaaij om het dossier er op een andere manier door te krijgen.

Minister Sauwens, u zegt dat u zich niet met lokale zaken bezighoudt. Sta mij toe dit sterk te betwijfelen want ik denk ook nog aan een ander dossier waarin u de zetel van de vervoermaatschappij naar Hasselt wil overbrengen. Dit gebeurt puur uit electorale overwegingen. In heel uw beleid kijkt u in de eerste plaats naar de lokale electorale belangen. Ik vind het jammer dat bepaalde dossiers op die wijze verkwanseld of verdoezeld worden. **(Protest bij de VU)**

Minister J. Sauwens : Het is hier toch geen gemeenteraad. **(Onderbreking door de VU – Twistgesprek tussen de**

heer L. Vanhorenbeek en de heer A. Denys)

De Voorzitter : Ik durf de woorden „het incident is gesloten” bijna niet uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer R. Daems tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het aandeel van het Bestuur der Postchecks in de Vlaamse thesaurie

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Daems tot de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het aandeel van het Bestuur der Postchecks in de Vlaamse thesaurie.

De heer Daems heeft deze interpellatie echter ingetrokken.

Interpellatie van de heer J. Cuyvers tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de handelwijze van AROL - Antwerpen

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Cuyvers tot de heer Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de handelwijze van AROL - Antwerpen.

De heer Cuyvers is echter niet aanwezig. Ons Reglement bepaalt dat in geval van afwezigheid van de interpellant, de interpellatie als ingetrokken moet worden beschouwd. Het spijt mij dat dit moet gebeuren voor de leden van deze vergadering die in het kader van deze interpellatie het

woord wensten te voeren. Het spijt mij eveneens voor Minister Walt Niel die zich naar hier heeft begeven om de heer Cuyvers van antwoord te dienen.

Interpellatie van de heer R. Daems tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de waterverontreiniging in het Demerbekken

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Daems tot de heer Theo Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de waterverontreiniging in het Demerbekken.

De heer Daems heeft het woord.

De heer R. Daems (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, het probleem dat het onderwerp is van deze interpellatie keert elke zomer terug en heeft uiteindelijk ook gevolgen voor de volksgezondheid. Ook het Demerbekken dat een groot gedeelte van de provincie Brabant, maar ook van de provincie Limburg beslaat, heeft te lijden van de waterverontreiniging. Als ik vandaag over het Demerbekken interpeleer dan heeft dat te maken met het feit dat ik uit de streek afkomstig ben en het probleem dus des te scherper aanvoel, maar ook met het feit dat het probleem van het Demerbekken symptomatisch is voor alle rivierbekkens in Vlaanderen.

Over het waterbeleid in het algemeen zou ik een viertal opmerkingen willen maken.

We kunnen ons in de eerste plaats afvragen hoe het zover is kunnen komen. Het SOBEMAP-rapport dat een schrijnende toestand aan het licht bracht, heeft ons gewezen op een aantal tekortkomingen inzake waterzuivering. Het adviesbureau heeft uiteindelijk een aantal aanbevelingen

geformuleerd naar de Minister toe. Die aanbevelingen zijn terug te brengen tot drie scenario's. Een eerste scenario komt neer op zo weinig mogelijk veranderingen, dus vooral optreden van de overheid. Een tweede scenario wil zo veel mogelijk uitbesteden aan derden. De enen zullen dat privatiseren noemen, de anderen uitbesteden. In feite komt dat op hetzelfde neer. Het derde scenario is een samenvoeging van scenario één en twee.

De Minister heeft voor het derde scenario gekeuzen, evenwel zonder de Vlaamse Raad hierbij te betrekken. De Minister heeft dus zonder inspraak van de Vlaamse Raad nieuwe structuren opgezet voor de waterzuivering. De NV Aquafin moet de bouw en de exploitatie van de waterzuivering overnemen van de VMZ die wordt omgedoopt en die een aantal bevoegdheden verliest, meer bepaald inzake controle. Hierdoor wordt de VMZ zowat een inhoudsloze doos. Ik heb hieraandelijk met een aantal verantwoordelijken van de VMZ gepraat en kreeg de indruk dat ze twijfelden aan de doeltreffendheid van de bestraffing van milieudelicten. Zij vonden ook dat de bal nu in het kamp van de Executieve ligt.

De hele Aquafin-toestand die kadert in het derde scenario komt nogal tweeslachtig over. De privé-sector wordt gevraagd mee in het project te investeren, maar uiteindelijk wil de overheid de meerderheid in de n.v. behouden. Het is nogal evident dat zo een formule niet gunstig overkomt bij de privé-sector. Ik vraag mij overigens af in hoeverre die sector geïnteresseerd zal zijn om hieraan mee te werken. Mijnheer de Minister, ik heb zelfs al horen zeggen dat u de watervoorziening erbij zou betrekken om het voorstel voor privé-investeerders interessanter te maken. Misschien kunt u ons daarover vandaag meer vertellen, al is dit niet het onderwerp van mijn interpellatie. Bij deze gelegenheid betreur ik ook dat over dit punt geen grondige discussie kon plaatsvinden in de Vlaamse Raad. **(Onderbreking door de heer L. Vanhorenbeek)**

Daems

U kent mij voldoende, mijnheer Vanhorenbeek, om te weten dat, wanneer ik over uitbesteden of privatiseren spreek, het nooit mijn bedoeling kan zijn dat, zoals men aan de linkerzijde zegt, de winsten zouden worden geprivatiseerd en de niet-winsten zouden worden gesocialiseerd. Dat is geen voorbeeld van een doelmatige privatisering. Achter zulk een soort privatisering sta ik niet. Dat moet u duidelijk zijn. De Minister zal kunnen verduidelijken in hoeverre de interesse van de privé-sector hier speelt en in hoeverre er stappen zijn ondernomen om de watervoorziening te betrekken bij heel deze constructie, die op zijn minst gezegd, ingewikkeld is. Wij kunnen er ook onze twijfels over hebben of er effectief in dat verband niet meer problemen worden gecreëerd dan er momenteel reeds bestaan.

Mijnheer de Minister, ik wil uiteraard vooral enkele vragen stellen in verband met het Demerbekken.

Er moet een gecoördineerde aanpak komen om de problematiek op te lossen. Bij een vervuiling van een rivier zijn er altijd twee grote factoren die spelen. Er is de privé-persoon en er is het bedrijfsleven. Er zijn vele instanties die op de vervuiling inspelen. Hoe gaat u voor uw instelling een gecoördineerde aanpak uitwerken? Ik vrees dat met de constructie die u opbouwt een interne coördinatie in uw departement zeer moeilijk zal worden.

U wil ook de coördinatie tussen de verschillende gemeenten aanpakken. Dat is niet evident. In de krant heb ik gelezen dat u hier denkt aan een begeleidingscommissie. Graag had ik van u daarover enkele uitspraken gehoord. In hoeverre zullen de gemeenten bij zulk een begeleidingscommissie worden betrokken? Wat is uw aanpak in verband met de bedrijven en de privé-personen?

In het Demerbekken blijkt dat meer dan de helft van de vervuiling voortkomt van huishoudelijke vervuiling en minder dan de helft van industriële vervuiling. Vanuit de industrie worden echter meer schrijnende elementen aangevoerd omdat de drup-

pel die de emmer doet overlopen, biologisch gezien, zeer vaak van de bedrijven komt. In de kleine Demer loost heel het industriebekken van Genk, Hasselt, Tongeren, Sint-Truiden en Tienen. Daar zouden door u ten overstaan van de bedrijven toch acties moeten worden ondernomen om de vervuiling aan de bron tegen te houden. De kraan moet worden dichtgedraaid.

Een kritiek die vaak aan uw adres wordt geuit, mijnheer de Minister, is dat wanneer door de bedrijven inzake lozingsvergunningen beroep wordt aangetekend de dossiers op uw departement blijven liggen. In dat geval kunnen de betrokken bedrijven verder gaan met hun lozingen, wat heel wat problemen met zich brengt. Over hoeveel dossiers gaat het hier?

Wanneer ik uw prioriteitenplan 1991-1995 nader bekijk dan zie ik dat, zonder een regionalistisch pleidooi te willen houden want de vervuiling komt vooral van hogerop, uw prioriteiten niet in het Demerbekken liggen.

Vanuit mijn streek werd mij opgedragen u een aantal vragen te stellen. In hoeverre is het mogelijk op korte en middellange termijn de sanering van het Demerbekken te bespoedigen want uit de plannen blijkt zulks niet. In hoeverre is er een gesprek mogelijk om een aantal prioriteiten vast te leggen? De vervuiling wordt bij ons schrijnend aangevoeld zodat ik zelfs na piekdagen van vervuiling het departement van volksgezondheid heb moeten inschakelen omdat bejaarden en kinderen in de kliniek zijn terechtgekomen. Ter zake zal ik de heer Weckx ook ondervragen. Het departement van volksgezondheid dat ik heb ingeschakeld heeft niet erg efficiënt gereageerd. Ik wacht nog steeds op het nemen van stalen door dit departement om het volksgezondheidsaspect te onderzoeken. De coördinatie tussen de verschillende departementen is zoek. Misschien kan u ter zake enige opheldering brengen.

Ware het voor het indicatief meerjarig programma waterzuivering 1990-1995 niet nuttig een heroriëntering in te bouwen die meer de bron zou aanpakken? Dit wil zeggen dat naar

Limburg toe een aantal investeringen prioritair worden gesteld opdat het water dat uiteindelijk bij ons terecht komt zuiverder zou zijn.

Mijnheer de Minister, naar mijn mening kan u inzake het waterzuiveringsbeleid een aantal aspecten aanpakken. Ik heb de heer Wathélet – dat is één van de gevolgen van de staatshervorming – over het juridische aspect ondervraagd. Hij heeft enkele interessante antwoorden gegeven. Hij heeft onder meer in de Commissie op mijn vraag en die van andere collega's geantwoord dat hij wel degelijk bereid is na te denken over een dwangsom inzake milieudelicten. Hij heeft gezegd dat hij bereid is om bij seponering van processen-verbaal inzake milieudelicten eventueel gebruik te maken van een positief injunctierecht. Hij heeft ook gezegd dat hij in het opleidingsprogramma van volgend jaar substituten wil laten specialiseren in milieurecht. Het is trouwens de eerste keer dat in de Commissie van Justitie gepraat wordt over milieu. Hij heeft ook het voorbeeld aangehaald van de heer Weckx, die inzake doping het initiatief heeft genomen om samen met de heer Wathélet decretale bepalingen uit te werken die veel efficiënter het dopingprobleem zouden aanpakken. De heer Wathélet heeft naar aanleiding van de interpellatie gesuggered dat de heer Theo Kelchtermans ook contact zou opnemen om samen een programma te bekijken om een aantal decretale bepalingen uit te werken en ze samen met de procureurs-generaal uit te werken om de milieudelicten van de bedrijven iets strenger aan te pakken.

Ik ben ook de mening toegedaan, mijnheer de Minister, dat een waterloop een biologische zelfreiniging heeft. Men moet dus proberen onder die drempel te geraken. Op korte termijn zullen wij er niet in slagen – hoe lofvol de initiatieven die u neemt ook zijn – om de vervuiling van de gezinnen sterk aan te pakken. Op korte termijn kunnen wij de vervuiling alleen kanaliseren. Ten aanzien van de bedrijven kunnen wel initiatieven worden genomen. In mijn streek werd over de partijgrenzen heen door een aantal personen aan deze problemen gewerkt. Ter zake

Daems

werden resultaten geboekt. Een zeer vervuילend bedrijf werkt ondertussen zeer actief mee aan het properder maken van een gedeelte van de Demer. Ik zal het bedrijf niet vernemen, maar u weet waarover ik spreek. Waarom zou u in die zaak geen contact opnemen met de heer Wathélet en een programma uitwerken dat similiair kan lopen met het programma dat de heer Weckx heeft ontwikkeld ?

De aantijgingen die men aan uw adres maakt zijn dat u inzake lozingsvergunningen te laks de beroepen bekijkt. Op die manier laat u toe dat de bedrijven blijven vervuiling veroorzaken. Waarom geeft u geen indicaties over de zaak waarmee u bezig bent ? In de pers *hebt u verklaard dat u de lozingsvergunningen zou inventariseren en beter bekijken om ter zake een bepaald actieprogramma uit te werken.

Dit zijn enkele zeer concrete vragen die ik heb opgevangen en aan u doorspeel. Ik geef toe dat dit probleem regionaal gekleurd is. Wat echter voor de Demer geldt, een probleem waarmee enkele collega's die hier aanwezig zijn rechtstreeks worden geconfronteerd, geldt ongetwijfeld in het algemeen ook voor andere rivierbekkens. Ik heb dus besloten deze interpellatie te houden, omdat ik meen dat bepaalde collega's geïnteresseerd zijn in de algemene lijnen van het optreden van de Minister.

Zeer concreet stel ik de volgende vragen, mijnheer de Minister. Ten eerste, wat gaat u ondernemen om een gecoördineerde aanpak inzake waterzuivering mogelijk te maken ? In de pers hebt u gesproken over een begeleidingscommissie. Is dit een praktisch instrument en wat houdt het dan in ?

Voor mijn tweede vraag moet ik even regionaal worden, Op welke manier gaat u meer bepaald het Demerbekken aanpakken ? We zien vandaag immers dat er niet veel schot in de zaak komt.

Ten derde, in hoeverre kan er worden gepraat over het indicatieve meerjarenprogramma, meer bepaald

om dit probleem te heroriënteren. Wij zouden de problemen eerder aan de bron aanpakken, dit wil zeggen de kraan van de vervuiling dicht draaien, en ons minder concentreren op het dweilen, op het opruimen van de vervuiling.

Een vierde, zeer belangrijke vraag, is de volgende. Hoever is de hervorming van het waterzuiveringsbeleid gevorderd ? Zolang de instellingen niet degelijk georganiseerd zijn en zij niet weten wat zij morgen zullen doen, zoals nu het geval is, kan men niet komen tot een sluitend waterzuiveringsbeleid met concrete effecten op korte en middellange termijn. Op al deze vragen vraag ik dus een concreet antwoord. Graag kreeg ik ook een indicatie dat wij in de streek van het Demerbekken over de partijgrenzen heen een aantal initiatieven kunnen nemen om de problemen aldaar op te lossen.

De Voorzitter : Mevrouw Merckx-Van Goey heeft het woord.

Mevrouw T. Merckx-Van Goey : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, de CVP heeft niet moeten wachten op de prachtige zomer van dit jaar om zich bewust te worden van de alarmerende toestand van onze oppervlaktewateren en van de Demer in het bijzonder. De extreme warmte en de lage waterstand hadden echter wel tot gevolg dat de ernst van de problemen nogmaals duidelijk werd. Toch getuigt het van onwil of onwetendheid als men niet erkent dat men onder impuls van de huidige Gemeenschapsminister van Leefmilieu op een keerpunt is gekomen in de sanering van de Vlaamse oppervlaktewateren. Het MINA-plan 1990-1995 is een voorbeeld van de gecoördineerde aanpak waarvoor de heer Daems daarnet heeft gepleit. Voor het eerst wordt met dit plan een indicatief investeringsprogramma vastgelegd, dat vertrekt van de prioritaire investeringen gespreid over alle provincies en alle rivierenbekkens. Wij kennen ook het prijskaartje dat aan de sanering van de Demer hangt, namelijk 1,9 miljard frank.

Ik antwoord hier niet namens de Minister. Ik spreek naar aanleiding van de interpellatie van collega Daems.

Hij heeft overigens ook vorige week in de Commissie voor Justitie gesproken en bij die gelegenheid heb ik mij bij zijn interpellatie aangesloten. Het is alleszins een feit dat de Executieve zich niet beperkt heeft tot het opstellen van een paar fraai klinkende beleidsplannen. Er werden voor de gehele waterzuiveringssector administratieve hervormingen voorgesteld om, conform het principe de vervuiler betaalt, de noodzakelijke middelen samen te brengen voor de sanering van onze oppervlaktewateren.

Om een antwoord te vinden op zijn vierde vraag, namelijk hoever het staat met de hervorming van de waterzuivering, had collega Daems punt 71 van de toelichting bij de begroting van dit jaar kunnen raadplegen. Het is duidelijk dat de sector leefmilieu, met de waterzuivering op kop, in absolute en relatieve cijfers de grote winnaar is van de voorbije jaren. De globale beleidsruimte voor milieu- en natuurbeleid is met meer dan 122 ten honderd gestegen ten aanzien van 1988. Voor 1991 worden voor de waterzuivering 5 miljard frank investeringskredieten gepland ; in 1989 was dit 1,3 miljard frank. Mijnheer de Minister, wij hopen dat een substantieel deel van deze middelen kan worden aangewend voor de sanering van het Demerbekken.

Wie zegt dat er in het stroomgebied van de Demervallei nog niets is gebeurd doet de waarheid geweld aan. Het volstaat te verwijzen naar de waterzuiveringsinstallaties te Beverloo, Koersel, Heusden, Zonhoven, Genk, Borgloon en Tienen. Aarschot wordt niet vermeld.

Een opbod tussen de verschillende oeversteden en gemeenten is niet gewenst. Slechts een doordacht bekenbeleid met een zorgvuldig opgesteld meerjarenplan voor de aanleg van de nodige rioolwaterzuiveringsinstallaties en collectoren kan resultaten opleveren.

Vanuit de CVP willen wij ijveren voor een regionale aanpak en overleg, dit in nauwe samenspraak met de Vlaamse Gemeenschap. De vervuiling stopt immers niet aan de grenzen van kiesomschrijvingen.

PVV-fractievoorzitter A. Denys legde Minister Sauwens (VU) op de rooster n.a.v. zijn voornemen om het Rupelmondse dijkendossier via een onderhandse verguntingsprocedure af te handelen. Op de achtergrond Raadsvoorzitter L. Vanvelthoven (SP)

Mijnheer de Minister, wij hopen dat de begeleidingscommissie van de Demer ten spoedigste operationeel wordt, zodat Gewesten, gemeenten en alle belanghebbenden partners in milieusanering kunnen worden.

Ik kan aantonen dat – niet alleen in het arrondissement Leuven – de plaatselijke beleidsverantwoordelijken van de CVP reeds vooruit lopen op de start van deze begeleidingscommissie. In hun gemeenten deden zij reeds de nodige stappen voor inventarisering, zij verzamelden de nodige technische gegevens om, zodra de begeleidingscommissie van start gaat, de gegevens beschikbaar te stellen aan de betrokken administratie en aan degenen die de begeleiding zullen geven bij het uitwerken van de investeringsprogramma's.

Op het voorbije congres Economie en Ecologie van de Vlaamse christendemocraten werd het belang van een eerstelijns milieuzorg nogmaals beklemtoond. De gemeenten moeten niet alleen maximaal worden betrokken bij de uitwerking van opdrachten

die hen door de overheid worden opgelegd, maar zij zullen ook financiële middelen moeten vrijmaken en personeel ter beschikking stellen.

Onderaan het prijskaartje van de sanering staat dat er 9 miljard frank nodig is voor de aanleg van rioleringswerken. Prioritaire rioleringswerken door het Gewest moeten worden aangelegd. Ook op het vlak van secundaire riolering blijft een gemeentelijke inspanning noodzakelijk. Het hervormde investeringsfonds, dat normaal op 1 januari 1991 in werking treedt, zal de gemeentelijke trekkingsrechten ongeveer verviervoudigen.

Het is te hopen dat burgemeester Daems een deel van de trekkingsrechten van zijn gemeente zal reserveren voor de sanering van de Demer. Dat is niet alleen een kwestie van water dat in Aarschot door de Demer loopt. Het maakt deel uit van een totaal beleid dat ieder ter plekke moet voeren.

Het verbaast mij de heer Daems al-

lerlei suggesties te horen doen aan de Minister inzake het beleid. Hij nam een gelijkaardige houding aan in de Commissie van Justitie. Hij zelf kan in zijn gemeente voor de sanering van de Demer als burgemeester veel meer doen dan hetgeen op dit ogenblik gebeurt.

Ik zou aan de Minister de vraag willen stellen hoe het staat met de uitbatingvergunningen die normaal in het bezit moeten zijn van de stad. Zijn zij in Aarschot wel allemaal beschikbaar, collega Daems? Zoals reeds eerder in de Commissie van Justitie beweert u ook hier dat Minister Kelchtermans mogelijke inbreuken niet betuigt. Dienaangaande heb ik u op uw eigen verantwoordelijkheid gewezen, met name dat u ingevolge artikel 20 van de ARAB-regeling zelf over de bevoegdheid beschikt om een einde te stellen aan concrete overtredingen. Ik zal niet persoonlijk worden maar wil, aansluitend bij deze interpellatie, alleen beklemtonen dat wij nu niet plotseling geïnteresseerd zijn in of wensen op te komen voor de sanering van het hele Demerbekken. Ik wil duidelijk stellen dat iedereen daarin zijn verantwoordelijkheid moet opnemen en u heel in het bijzonder.

Mijnheer de Minister, ik wens u heel concreet te vragen wanneer de betrokken bekkencommissie zal worden opgestart en welke gemeenten erbij zullen worden betrokken. Bij ons bestaat een grote bezorgdheid van het hele Demerbekken, dus niet alleen voor de Demer zelf maar ook voor andere rivieren, met inbegrip van de Gete in de streek van Tienen die voor een groot deel verantwoordelijk is voor de vervuiling van de Demer.

De heer J. Dufaux : Mijnheer de Voorzitter, ik zou de Minister nog een vraag willen stellen. Ik ben namelijk van oordeel dat wij in de voorbije twee jaar een trein hebben gemist of dat we onze trein op het vlak van de waterzuivering tot stilstand hebben laten komen. Door de totale reorganisatie die op til is gebeurt er in de ene maatschappij niets meer en komt de andere niet op gang met als gevolg dat de waterzuivering is blijven stilstaan. Kan de Minister mij

Dufaux

zeggen hoeveel inwonersequivalent er bepaald was om zuiveringsstations te bouwen gedurende de jongste twee jaren en wat er in de praktijk werd uitgevoerd ? Daarom gaat het toch, dat is de vooruitgang die reëel kan worden gemeten. Ik wil mij niet inlaten met de Aarschotse ruzies want die lijken mij te persoonlijk te zijn, maar ik wens enkel te weten wat er gepland werd en wat er gerealiseerd werd.

De Voorzitter : De heer Janzegers heeft het woord.

De heer G. Janzegers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik sluit mij aan bij de interpellaties van mijn beide voorgangers. Er zijn niet alleen coördinatieproblemen, collega Daems, maar wij stellen ook vast dat de vervuiling evenredig toeneemt met het aantal intenties en studies om die vervuiling op papier aan te pakken.

In het Demerdossier „Red de Demer - Stop de vervuiling” van de Federatie Leefmilieu Hageland uit 1987 lezen we bijvoorbeeld dat er in 1979 een onderzoek werd gedaan door het Ministerie van Volksgezondheid en van Leefmilieu naar de ecologische toestand van onder meer de Demer met het oog op de bouw van waterzuiveringsstations.

In 1981 doet het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie een onderzoek naar de waterkwaliteit, waarbij men aandacht had voor de potentiële verontreinigingsbronnen. Sindsdien zijn dus de grote vervuilers gekend.

Van 1982 tot 1983 heeft een uitgebreid studieprogramma onder de titel „Optimalisatie en waterzuivering door middel van kaarten met de biologische kwaliteit van de waterlopen” vooral aandacht voor de Demer.

De Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij start in 1986 met de systematische meting op 51 meetpunten van de waterkwaliteit van de Demer en haar bijrivieren.

Heel het wetgevend werk in aansluiting op de richtlijn van de Europese

Gemeenschap van 18 juli 1978 betreffende de kwaliteit van zoet water dat bescherming of verbetering behoeft teneinde geschikt te zijn voor het leven van vissen, wijst aan dat we tien jaar achter lopen. Immers, de lijst van viswateren moest er al zijn in 1980, en in 1985 hadden deze waters moeten beantwoorden aan bepaalde kwaliteitsnormen. Het besluit van de Vlaamse Executieve van 21 oktober 1987 tot vaststelling van de kwaliteitsdoelstellingen voor alle oppervlaktewateren van het openbaar hydrografisch net en tot aanduiding van de oppervlaktewateren bestemd voor drinkwater, zwemwater, viswater en schelpdierwater neemt als datum 1 juli 1995.

Als men tegen 1995 in orde wil zijn, rijzen er nu al een reeks vragen in verband met de financiële middelen, het nodige personeel, de aangepaste waterzuiveringstechnieken en een geëigend preventief en repressief optreden inzake vervuiling door mestoverschotten, huishoudelijke afvalwaters, en een streng en drastisch optreden tegen illegale verontreiniging en het ontwikkelen van technieken voor de zuivering van industrieel afvalwater. Het voorstel om bijvoorbeeld de Laak minder te vervuilen door het afleiden van een deel van de afvalwaters van Tessenderlo Chemie langs de Zwarte Beek en de Winterbeek naar de Demer is het probleem verschuiven, verdunnen, maar niet oplossen. Men moet de politieke moed hebben om op een zeker ogenblik de produktietechnieken die het milieu blijvend vervuilen en die de komende generaties opzadelen met de rampzalige gevolgen van onze mentaliteit „wij de lusten, zij de lasten” te verbieden.

Zelfs bij het principe dat de vervuiler betaalt kan men vraagtekens plaatsen. Het doet er te veel aan denken dat men met geld alles kan afkopen : een gerust geweten tegenover het onrecht in de wereld met een biljetje van 11.11.11. Ook in dit geval is voorkomen beter dan genezen en moet de overheid optreden in het productieproces dat mens en milieu moet sparen.

Tenslotte mag men zich niet beperken tot het water van de Demer. Wie

Demer zegt, zegt ook Demervallei. Nog vanmorgen las ik in de krant dat de regionale vereniging Natuur en Landschap aandacht vraagt voor de gevaren die het unieke Demerlandschap bedreigen. Reeds heel wat studies wijzen op de unieke en zeldzame landschappelijke en natuurhistorische waarde van deze vallei. Nog op 23 september jongstleden werd er op de 37^e Nationale Natuurbeschermingsdag te Diest voor gepleit dat het Demervallei-complex de bescherming zou krijgen die het verdient. Deze vallei werd overigens aangewezen als een Europees Vogelrichtlijngebied. Het realiseren van een Regionaal Landschap Demervallei hangt dus niet alleen af van het enthousiasme van de milieubewegingen, maar ook van de Vlaamse overheid die hiermee kan bewijzen dat ze het ernstig meent met de nieuwe en offensieve strategie zoals die door de Minister werd voorgesteld op 14 februari 1990 in zijn Milieubeleids- en Natuurontwikkelingsplan voor Vlaanderen.

In dat opzicht kan ik dan moeilijk de politici, verenigingen en drukkinggroepen volgen die pleiten voor de doortrekking van de A2, het vestigen van nieuwe industrie- en woongebieden in de Demervallei, het aanleggen van nieuwe expreswegen, enzovoort. Al deze plannen vormen een bedreiging, niet alleen voor de waterkwaliteit van de Demer, maar ook voor de Demervallei, een typisch Hagelandse vallei waarvan het behoud heel wat kansen inhoudt voor welvaart en welzijn.

Tot slot, het Demerdossier uit 1988 van de Federatie Leefmilieu Hageland bevat 34 schriftelijke steunbetuigen van politici uit alle politieke partijen, waaronder die van de Minister die op 3 juli 1987 beloofde zijn medewerking te verlenen aan alle positieve initiatieven met betrekking tot de Demervallei. Ik zou zeggen, dat het nu toch stilaan tijd wordt voor daden... (**Applaus bij verschillende leden**)

MOTIE VAN ORDE

Persoonlijk feit

De Voorzitter : De heer Daems heeft het woord voor een persoonlijk feit.

De heer R. Daems : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw Merckx heeft hetzelfde antwoord gegeven als in de Commissie. Ik merk dat haar uiteenzetting zich grotendeels toespitst op mezelf.

Ik nodig haar uit om te komen kijken naar mijn beleid. Ik heb reeds drie bedrijven gesloten. Vind maar een andere burgemeester die zulks doet !

De Voorzitter : Mevrouw Merckx-Van Goey heeft het woord.

Mevrouw T. Merckx-Van Goey : En de twintig vuilnisbakken die u op uw begroting hebt ingeschreven ten behoeve van het leefmilieu ?

Dit kan niet door de partijen of arrondissementen worden geaccapareerd. Het antwoord van de Minister inzake het opstarten van een bekkencommissie over het gehele bekken is het enige juiste.

De Voorzitter : Het incident in verband met het persoonlijk feit is gesloten.

INTERPELLATIES (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer R. Daems tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de waterverontreiniging in het Demerbekken

De Voorzitter : Minister Theo Kelchtermans heeft het woord in verband met de interpellatie van de heer Daems over de waterverontreiniging in het Demerbekken.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, de uiteenzettingen van de heer Daems, mevrouw Merckx en de heer Janzegers en ook de aanvul-

lende vraag van de oud-bestuurder van de VMZ, nu Senator, de heer Julien Dufaux, beschouw ik als de uiting van een bekommernis die ik deel. Zij hebben het over een gecoördineerde aanpak van bekkens die zich uitstrekken over de grenzen van verschillende gemeenten of provincies. Dit biedt mij de gelegenheid in te gaan op de precieze vragen, die zijn voorafgegaan door een algemene beschouwing waarop ik ook inga in mijn inleiding.

Vooraf de beleidsopties zelf. Ik ben van oordeel, en ook mevrouw Merckx heeft daarop gewezen, dat de aanpak die wij voorstellen perfect past in onze beleidsopties van de voorbije jaren : ten eerste het inventarisatieplan, de milieu-audit voor Vlaanderen, het MINA-plan 2000 en ten tweede het actieplan 1990-1995, waar een geïntegreerde actie wordt gekoppeld aan een natuurbeleidplan.

De beslissing van de Vlaamse Executieve van 21 oktober 1987 met het oog op het bereiken van de kwaliteitsdoelstellingen tegen 1 juli 1995 willen wij nakomen. Wij stellen hiervoor maatregelen voor. Uit de milieu-audit voor Vlaanderen is gebleken dat wij er tussen 1987 en 1989, ondanks de kwaliteit van het werk dat door de beheerders van de VMZ werd geleverd, op achteruit in plaats van op vooruit zijn gegaan met de kwaliteit van de oppervlaktewateren. Daarom hebben wij maatregelen voorgesteld gericht op de brongerichte aanpak, wat terecht op de eerste plaats komt. Wanneer wij het voortdurend hebben over de investeringen die de volgende jaren moeten gebeuren, lijkt het soms alsof er geen aandacht is voor de eerste en belangrijkste stap : de brongerichte aanpak. Het is niet omdat men meer spreekt over een tweede reeks maatregelen dat de aandacht voor de eerste moet verflauwen.

Wij beogen de verontreiniging aan de bron maximaal te beperken door enerzijds het vergunningenbeleid en anderzijds het principe dat de vervuiler betaalt. In de Commissie werd hierover een interessante discussie gevoerd. De uitgangspunten bleken verschillend, maar iedereen wilde

wel hetzelfde doel bereiken. De vraag was welke methode daartoe het best geschikt is. Wij zijn ervan overtuigd dat onze benadering de beste is, namelijk het verfijnd toepassen van het principe dat de vervuiler betaalt. Dit impliceert het uitvoeren van heffingen op de vuilvracht die in de oppervlaktewateren komt door de industrie, maar ook het belasten van de burgers, weliswaar steeds gekoppeld aan het aandeel in het geheel.

Wij hebben ook gezegd dat voor de landbouw zo vlug mogelijk bij decreet maatregelen moeten worden getroffen tegen de diffuse verontreiniging, verontreiniging uit diverse bronnen zoals overbemesting, gebruik van herbiciden, van kunstmest, enzovoort. Als dat niet oordeelkundig gebeurt moeten wij ervoor zorgen dat er een aangepaste wetgeving komt, waardoor de controle ook efficiënt kan gebeuren. Daarvoor hebben wij een ontwerp-decreet in voorbereiding, dat volgens mij op 1 januari 1991 operationeel moet zijn. Wij hebben het advies van de Raad van State bekomen over dit ontwerp-decreet dat in principe door de Vlaamse Executieve is aanvaard. Bijgevolg is het mogelijk het definitieve ontwerp aan de Vlaamse Raad voor te leggen.

Naast de brongerichte aanpak en naast een decretale verruiming naar andere verontreiniging willen wij ook een nieuwe structuur opzetten voor het verder uitvoeren van de werken voor rioolwaterzuivering waarvoor ook collectoren en prioritaire rioleeringen nodig zijn.

U hebt vragen gesteld over zaken die nog moeten worden ingevuld. Ik heb er geen moeite mee om de huidige stand van zaken weer te geven.

De principiële beslissingen die de Vlaamse Executieve heeft genomen met betrekking tot de VMZ, tot de nieuwe opdrachten van de Vlaamse milieumaatschappij en de opdracht van de NV Aquafin – de rol die de milieuholding speelt en onder welke voorwaarden die kan werken – zullen in het decreet bestuurlijk beleid precies worden vastgelegd. Collega Van den Bossche zal dit bevestigen. Wanneer dit decreet publiek zal worden besproken zullen wij onze ge-

Kelchtermans

dachtenwisseling kunnen overdoen. Daar zullen de problemen aan bod kunnen komen en zullen wij vragen kunnen stellen omtrent de efficiëntie van deze nieuwe structuur.

De milieuhouding heeft een consultancy opdracht aan Severn-Trent gegeven tot het inventariseren van de mogelijkheden van de NV Aquafin. Er moet worden onderzocht hoe die n.v. op de meest efficiënte wijze operationeel kan werken en of Severn-Trent eventueel wil participeren vermits die maatschappij in Engeland zeer actief is inzake waterzuivering.

Mijnheer de Voorzitter, ik las in een brief dat de Voorzitter van de Commissie voor het Leefmilieu aan de commissarissen suggesties vraagt met betrekking tot interessante studiebezoeken. Een dergelijk initiatief juich ik toe.

De heer A. Denys : Weeral een studiebezoek !

Minister T. Kelchtermans : Zij kunnen nuttig en interessant zijn wanneer men ze goed voorbereidt, dat kunt u niet ontkennen, maar dat laatste ontbreekt meestal.

In Engeland is men erin geslaagd, in een gebied van 7 à 8 miljoen inwoners, dat inzake geografie vergelijkbaar is met Vlaanderen, ruim 95 ten honderd van de oppervlaktewateren en de riool- en industriële afvalwaters te zuiveren. Hiervoor deed men beroep op slechts 200 mensen.

Wanneer men de efficiëntie van deze organisatie vergelijkt met de resultaten die wij – dat zijn de overheid en de raad van bestuur van de VMZ – hebben bekomen met de ter beschikking staande structuren, moet dit ons toch tot nadenken stemmen.

Thans kom ik tot de preciese vragen die door de verscheidene interpellanten werden gesteld.

Collega Daems vraagt wat zal worden ondernomen om de gecoördineerde aanpak te realiseren. Ik denk dat de sleutel tot resultaat inzake het milieubeleid coördinatie en integratie is.

In Vlaanderen groeit de belangstelling voor leefmilieuproblemen, vooral voor de waterkwaliteit van stromen, beken en rivieren, die onze steden en dorpen aandoen. Men heeft de neiging dit alles te vertalen in een aantal actiegroepen die niet alleen de aandacht van de lokale beleidsmensen maar ook de gewestelijke beleidsinstanties opeisen. Hieraan moet respons worden gegeven. Van deze verhoogde belangstelling meenden wij gebruik te moeten maken. Wij willen alles kanaliseren in een gecoördineerd beleid.

Naar aanleiding van een gesprek met burgemeesters, onder meer met uzelf, maar ook met vele andere waarnaar mevrouw Merckx heeft gerefereerd, hebben wij voorgesteld per stroomgebied een bekkencomité op te richten.

Dit bekkencomité zou onder de leiding staan van mijn administratie. Dit zou de belanghebbenden, in de brede betekenis van het woord, dienen te groeperen. Onder belanghebbenden verstaan wij de bevoegden van de gewestelijke administraties, de gemeenten die eraan grenzen of er rechtstreeks veel mee te maken hebben en de provincies.

Dit bekkencomité heeft nog niet het voorwerp uitgemaakt van een formele besluitvorming. Men weet nog niet hoe dit comité precies zal zijn samengesteld. Ik meen dat iedereen het eens is over de idee maar dat nog moet worden onderhandeld inzake de vertegenwoordiging. De mogelijkheid moet worden voorzien dat de regionale organisaties erbij worden betrokken. De werknemers en de werkgevers mogen ook niet worden vergeten.

Ik begrijp dat u daar voortdurend op terugkomt omdat u het probleem uiteraard zeer goed kent. Maar, wij hebben hier het proces gemaakt van wat u zeer goed kent en waarin u zelf medeverantwoordelijkheid draagt, vermits u beheerder geweest is.

Vanzelfsprekend zullen wij ook de sociale organisaties en de milieu- en natuurverenigingen hierbij betrekken.

Zo kom ik tot wat de heer Janzegers

heeft gezegd, namelijk dat wij het natuurbeleidsplan moeten inbrengen in deze bekkencomités omdat landschapszorg in de buurt van deze stroomgebieden een zeer bijzondere aandacht vraagt. Wij hebben dus van deze gelegenheid gebruik kunnen maken om deze natuurbeleidsplanning te concretiseren met medewerking van lokale verantwoordelijk ken. De eerste opdracht van de administratie die het voorstel uitwerkt is dat deze bekkencomités uitvoerig worden ingelicht over de huidige toestand. Verder zullen alle vergunningen in de buurt en dus ook alle vergunningen die rechtstreeks te maken hebben met de kwaliteit van het beken aan een scanning onderworpen worden. Daarenboven zullen wij, met de onontbeerlijke medewerking van de lokale besturen en de provincie – ik sla mea culpa namens de overheid – een aantal lozingen die gebeuren zonder vergunning kunnen opsporen.

Bij vergunningen die niet meer voldoen aan de voorwaarden inzake kwaliteit van het water in de betrokken stroomgebieden zal onmiddellijk worden opgetreden. Dit is een engagement van mijnentwege. Ik denk dat de lokale verantwoordelijkheid op die manier optimaal meespeelt en dat wij zodoende de samenwerking bevorderen tussen de gewestelijke administraties en onze eigen inspectiediensten, die trouwens in het decreet een totale reorganisatie ondergaan met het oog op een grotere efficiëntie. Ik kom daar straks op terug.

De Gete zal, zoals werd gesuggereerd, bijzondere aandacht krijgen, vermits zij een andere kwalificatie – bestemming viswater – krijgt, waardoor de prioriteit meer verantwoord is. Deze operatie is in het indicatief meerjarenprogramma vastgelegd voor het jaar 1995. Na de discussie die wij de voorbije jaren hebben gevoerd, vind ik het eerder bijkomstig in welk investeringsjaar een aantal zaken aan bod zullen komen, temeer daar wij het gehele prioritaire investeringsprogramma op de volgende vijf jaar hebben toegespitst. Ik heb zelf voldoende ervaring in de gemeente om te weten hoe men ons gedurende jaren aan het lijntje heeft

Kelchtemans

gehouden door investeringsprogramma's in een bepaald jaar in te schrijven en in het betrokken jaar te melden dat ze weer een jaar werden uitgesteld. Dat gebeurde zo verscheidene jaren na elkaar.

Ik denk dat wij naar een globaal programma van vijf jaar kunnen gaan waarin dit indicatief meerjarenprogramma aan bod moet komen. Indicatief wil zeggen dat, indien uit de consultaties bepaalde prioriteiten naar voren treden, deze programma's gewijzigd kunnen worden.

Wij hebben in het MINA-plan 1990-1995 een aantal ontwerp-decreten voorgesteld. Het eerste ontwerp betreft het voorliggende inzake bestuurlijk beleid. Ik heb uitgelegd hoever wij ter zake staan. In het programmadecreet, dat binnenkort in de Vlaamse Raad zal worden besproken, hebben wij reeds de gedifferentieerde milieuheffing ingeschreven, waar op een veel evenwichtiger wijze de relatie wordt gelegd tussen de vervuiler en de betaler, in verhouding tot zijn aandeel in de vervuiling. Ik meen dat dit een belangrijke vooruitgang is inzake brongerichte aanpak.

Men vroeg ook hoever het staat met het waterzuiveringsbeleid en de concrete initiatieven voor de nabije toekomst. Ik heb zojuist de stand van zaken van de NV Aquafin toegelicht. Vanaf januari 1991 wordt deze vennootschap operationeel. Het investeringsprogramma dat door Aquafin zal worden uitgevoerd is vastgelegd in de begroting 1991. Een bedrag van 5 miljard is daarvoor vastgelegd.

Collega Dufaux vraagt mij of er in 1989-1990 geen vertraging geweest is. De gemiddelde aangroei van zuiveringscapaciteit is per jaar 7 ten honderd. Dat blijkt ook in 1989-1990 gerealiseerd te worden. Het voorziene investeringsbedrag is voor 1989 volledig en voor 1990, op dit ogenblik, voor de helft – omdat er nog niet meer werd vrijgegeven – vastgelegd. Dit kon door een wijziging van de procedureregels eind 1989. Wij zijn er aldus in geslaagd om de gelden die voorzien waren voor vastlegging ook effectief vast te leggen. Hierdoor

kunnen zij in de toekomst voor investering veilig worden gesteld.

Indien in het bestuurlijk beleid bevestigd wordt wat in de beslissing van de Vlaamse Executieve daaromtrent werd aanvaard, zal het investeringsprogramma van 1989 en 1990 – de tweede helft daarvoor moet nog worden vastgelegd – verder door de VMZ worden uitgevoerd en vanaf 1991 door de NV Aquafin. De investeringen zullen dan in versnelde mate plaatsvinden volgens het schema dat ook in het MINA-plan daaromtrent werd voorgesteld : 60 miljard de eerstvolgende vijf jaren, wat ons in staat moet stellen de sanering van de oppervlaktewateren in Vlaanderen, via de rioolwaterzuiveringsinfrastructuur en de prioritaire riolering, tot circa 70 ten honderd te verwezenlijken.

Tenslotte wijs ik erop dat ook in het kader van het vergunningenbeleid, het milieuvergunningendecreet van 28 juni 1985 meer dan waarschijnlijk vanaf 1 januari 1991 in voege zal treden, vermits de Raad van State zijn advies heeft overgemaakt. Wij hebben inmiddels het uitvoeringsbesluit volgens de aanbeveling van de Raad van State herwerkt ; het zal binnenkort aan de Vlaamse Executieve worden voorgelegd.

Mijnheer de Voorzitter, thans kom ik tot de suggestie die de heer Daems heeft gedaan inzake de magistratuur.

Wij werken reeds zeer goed samen met het Parket. Ik verwijs ter zake naar een tweetal acties, die spectaculair overkomen en waarbij de coördinatie trouwens georganiseerd was, met name een tweetal helikoptervluchten, waarbij personen van het Parket en de administratie aanwezig waren en die ook optredens, verbalisering en vervolging beoogden inzake milieudelicten.

Vervolgens zit de idee die uzelf aanbrengt vervat in de opdracht die professor Boeken van de Rijksuniversiteit van Gent heeft. Hij zit de Interuniversitaire Commissie voor en heeft de opdracht het milieurecht van Vlaanderen te herschrijven en te coördineren. Dit moet in zijn opdracht de zeer uitdrukkelijke aandacht krijgen.

Ik heb geen probleem met gezamenlijke initiatieven met de Minister van Justitie zodat de samenspraak en de coördinatie die zich opdringen, kunnen gebeuren.

Mevrouw Merckx heeft de nagel op de kop geslagen wanneer zij wijst op de kansen, maar ook op de gevaren van het Investeringsfonds. Ik denk dat het Investeringsfonds wel eens zou kunnen bewijzen wat wij vrezen, meer bepaald dat gemeenten gebruik maken van hun volledige autonomie – en ik ben daar een vurig verdediger van – en dat zij hun prioriteiten niet onmiddellijk bij de riolering leggen, wat hun goed recht is. De Vlaamse Executieve heeft in het Investeringsfonds al de gelden die de voorbije jaren voor riolering werden aangewend bij elkaar gebracht. Wij zullen de prioritaire rioleringen via de NV Aquafin uitvoeren. Daarbij rijst de vraag welke inspanningen de gemeenten op dat vlak zullen doen. Sommige leden van de Executieve hebben voorspeld dat wij binnen enkele jaren andermaal kredieten zullen moeten inschrijven om de gemeenten zeer uitdrukkelijk te stimuleren tot de aanleg van bijkomende riolering in hun gemeenten. Dan heeft de strategie van sommige burgemeesters-leden van de Commissie op een goede manier gewerkt.

Mijnheer de Voorzitter, ik meen hiermee te hebben geantwoord in de mate van het mogelijke. Er werd door collega Daems een preciese vraag gesteld in verband met de lozingsvergunningen, meer bepaald inzake de beroepen.

U zal begrijpen dat ik deze gegevens niet bij de hand heb ; ik zal ze opvragen en ze u ter beschikking stellen.

De zwakte van het huidig systeem is dat de administratieve behandeling vrij veel tijd in beslag neemt en er een steeds groeiend aantal milieudossiers te behandelen is.

Ik wens uitdrukkelijk te zeggen dat de administratie – en ook mijn administratie van leefmilieu – onderbemand is om de vele opdrachten uit te voeren. Ik zal dit probleem aan de Vlaamse Raad voorleggen ter gelegenheid van de bespreking van het decreet bestuurlijk beleid, alsook aan

Kelchtermans

de Executieve zelf. Deze opdrachten zijn: milieurapportering, inspectieopdrachten, vergunningen en dergelijke. Er is een stijgend aantal beroepen tegen beslissingen in eerste aanleg van de lokale besturen. Met de huidige mankracht kunnen deze taken niet worden uitgevoerd. Er zijn dus objectieve redenen waarom mijn administratie, binnen gestelde termijnen, een aantal vergunningen niet kan afleveren. Ik zal u de stand van zaken schriftelijk meedelen. (**Onderbreking door de heer A. Denys**)

Mijnheer Denys, ik laat het daar echter niet bij want in het milieuvergunningendecreet regelen wij precies de termijnen en maken wij komaf met de veelheid van vergunningen. Wij integreren alles in die ene vergunning, tegelijkertijd gekoppeld aan t&mijnen. Dat zou volgens mij de rechtszekerheid in belangrijke mate verhogen. Ik ben van oordeel dat dit een belangrijk antwoord is op de kritieken die, wat dat aspect betreft, terecht werden geuit.

De Voorzitter : De heer Van Hooiland heeft het woord.

De heer R. Van Hooiland : Mijnheer de Minister, u vertelde een paar interessante zaken over het bekkencomité als procédé. Graag wil ik in dat verband een aantal precieze vragen stellen.

Mijnheer de Minister, wat betekent voor u een bekken ? Wanneer zullen de bekkencomités effectief worden geïnstalleerd ? Wanneer zullen zij operationeel zijn ? Wanneer meent u met de resultaten van hun werk rekening te kunnen houden ?

Minister T. Kelchtermans : Voor ons is de definitie van een bekken gelijk aan de gebieden afgebakend in de algemene waterzuiveringsplannen van niveau 2. Op dit niveau worden dan de bekkencomités georganiseerd.

Ook Mevrouw Merckx vroeg wanneer de bekkencomités effectief zullen worden geïnstalleerd. Welnu, de administratie moet haar opdracht tegen het einde van dit jaar beëindigen. Wat de samenstelling ervan betreft

heb ik een aantal openingen gelaten omdat daaromtrent het laatste woord nog niet is gesproken. In de schoot van het bekkencomité kan het hele gebied opnieuw worden doorgelicht, voor alle probleempunten en voor de vergunningen in het bijzonder. Dit alles valt binnen de opdracht van het bekkencomité waarin na aanpassing van de vergunningen verantwoordelijken van de gemeenten, van de provincie en ambtenaren van het Vlaams Gewest zullen zetelen. Deze bekkencomités zullen een maximale coördinatie van de maatregelen mogelijk maken en toelaten de kwaliteit van het oppervlaktewater op korte termijn aanzienlijk te verbeteren.

Een belangrijk voordeel van het bekkencomité is ook dat daar informatie ter beschikking kan worden gesteld die nuttig kan zijn voor de gemeenten, bijvoorbeeld voor het aanleggen van rioleringen.

De Voorzitter : De heer Daems heeft het woord.

De heer R. Daems : Mijnheer de Voorzitter, eerst en vooral wens ik de Minister te danken voor zijn antwoord.

Ik meen een specifiek probleem naar voren te hebben gebracht dat zeer in het algemeen kan worden beschouwd.

Toch blijf ik met een aantal vragen zitten waarop de Minister vandaag niet in detail kan antwoorden. Ik denk bijvoorbeeld aan de hervorming van het waterzuiveringsbeleid. Ik blijf dus met twijfels zitten over het al dan niet efficiënt maken van de bekkens. Ook vraag ik mij nog steeds af of het niet beter was de tweede of de derde suggestie van het SOBE-MAP-rapport als uitgangspunt te nemen, afgezien van het feit dat wij van mening verschillen over het principe dat de vervuiler betaalt.

De oprichting van het bekkencomité is een goed idee, op voorwaarde uiteraard dat deze personen erbij worden betrokken die ter zake goede resultaten kunnen boeken. U zal dan ook een bepaalde timing moeten vastleggen en een goede omkadering verzekeren teneinde te weten welke

informatie dit comité precies moet vergaren en verdelen.

U zegt zelf dat het gaat om een indicatief meerjarenplan. Welnu, daaruit besluit ik dat het kan worden gewijzigd.

Mijnheer de Minister, ik ben het niet met u eens wanneer u zegt dat het niet belangrijk is in welk jaar een bepaalde investering wordt ingeschreven. U haalt zelf het voorbeeld aan van een investering die in het jaar X wordt ingeschreven en pas vijf jaar later wordt uitgevoerd. Met andere woorden, de investering die in 1995 wordt ingeschreven wordt misschien in het jaar 2000 uitgevoerd. Ik onthoud uit uw antwoord dat u belang hecht aan het woord indicatief in uw meerjarenplan en dat, wanneer men voldoende indicaties kan bieden, eventueel komende uit het bekkencomité, u hiermee rekening zal houden. Ik hoop alleen dat u de gemeenten daarbij zal betrekken en u niet te veel de nadruk zal leggen op allerlei andere groepen omdat het uiteindelijk toch de gemeenten zijn die een belangrijk aspect van het milieubeleid moeten uitvoeren. Wanneer u inderdaad in het bekkencomité hierop de nadruk zal leggen, zal u mogelijks ook andere actiegroepen kunnen opvangen.

Inderdaad, er bestaat momenteel een wildgroei aan actiegroepen, die niet alleen begaan zijn met de milieuproblematiek maar ook ijveren met partijpolitieke bedoelingen. Ik vind dit uiteraard geen goede invalshoek.

Een initiatief als de oprichting van een bekkencomité is zeker welkom. Waarom, mijnheer de Minister, maakt u bijvoorbeeld niet van het Demerbekken een pilootproject ? Ik neem aan dat niet alle, collega's het hiermee eens zullen zijn, maar op die manier zou kunnen worden uitgetest of een bekkencomité als dusdanig kan functioneren.

Mijnheer de Minister, wat de vergunningen betreft, zou u geen verwijt treffen. Ik zal met u in dit verband een gesprek voeren op een ander niveau. Ik meen inderdaad dat het hier niet de aangewezen plaats is om persoonlijke dossiers te bespreken.

Daems

Ik onthoud ook dat u ermee akkoord gaat om een gezamenlijk initiatief te ontwikkelen conform de suggesties die ik heb gedaan en zoals trouwens Minister Weckx uiteindelijk ook een initiatief heeft genomen om een bepaald probleem met Minister Wathelet te bespreken. U kan misschien op het vlak van Justitie ook een aantal initiatieven nemen om inzake vergunningspolitiek meer doeltreffend te kunnen optreden.

Ik blijf wel met een vraag zitten inzake het milieuvergunningendecreet. Graag zou ik zeer binnenkort hieromtrent met u een gesprek voeren.

Tenslotte wil ik tot mevrouw Merckx nog het volgende zeggen. Wanneer mevrouw Merckx mij wil interpellieren zou het best zijn dat zij in de Aarschotse gemeenteraad tracht verkozen te worden, waar ik haar graag zal te woord staan.

De Voorzitter : De heer Janzegers heeft het woord.

De heer G. Janzegers : Mijnheer de Voorzitter, ik sluit mij ter zake gedeeltelijk aan bij collega Daems. Mijn vragen nopens het Bekkencomité werden niet beantwoord. Hoe zal dit comité worden ingevuld, wie zal daaraan deelnemen en welke bevoegdheden zal het hebben ?

Mijnheer de Minister, sedert jaren wordt gesproken over het klasseren van het Demervalleicomplex. Immers, het is een gebied dat op Europees niveau als natuurgebied werd erkend. Bestaan er plannen om de Demervallei als natuurgebied of als een regionaal landschap te klasseren ?

De Voorzitter : Mevrouw Merckx-Van Goey heeft het woord.

Mevrouw T. Merckx-Van Goey : Mijnheer de Minister, ik dank u voor uw aandacht. U heeft hier bevestigd dat het Demerbekkencomité als een pilootproject zal worden beschouwd. U heeft ook gezegd dat er op korte termijn te velde iets zal gebeuren, via de scanning van de vergunningen en nadat zal zijn nagegaan of het wel aan de doelstellingen beantwoordt.

Ook de gemeentebesturen zullen zich ter zake verheugen aangezien zij met het oog op hun verantwoordelijkheid zullen worden ingelicht, derwijze dat zij op deze informatie hun planning kunnen afstemmen, zodanig dat zij zich niet meer achter de nationale of de gewestelijke overheid kunnen verschanssen, maar ter zake hun verantwoordelijkheid dienen op te nemen.

Collega Daems, ik woon zeer goed in Tienen, ik heb niet de bedoeling naar Aarschot te komen. Collega Daems, ik kan niet verhelten op te merken dat u hier zeer mooie woorden gebruikt over de bevoegdheden van de anderen, terwijl u te velde uw verantwoordelijkheid ter zake ontwijkt.

De Voorzitter : De heer Daems heeft het woord.

De heer R. Daems : Mijnheer de Voorzitter, er werd mij hier verweten dat ik mijn verantwoordelijkheden op het lokale vlak niet zou opnemen.

Mevrouw Merckx, wanneer u naar Aarschot komt zal ik u het tegendeel bewijzen. Bovendien acht ik het ongepast, mevrouw Merckx, dat u zulks in deze Raad naar voren brengt.

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de Voorzitter, ik wou tot collega Janzegers zeggen dat de klassering van landschappen tot de bevoegdheid van Minister Waltmiel behoort.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET tot vaststelling van de regelen inzake de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds

- 385 (1989-1990) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet tot vaststelling van de regelen inzake de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Lisabeth, verslaggever, heeft het woord.

De heer C. Lisabeth, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt besprak dit belangrijk decreet op 17 en 18 september 1990. Het lijkt me belangrijk en voor de duidelijkheid wenselijk u van bij het begin van dit verslag mee te delen dat dit ontwerp van decreet in de Commissie met unanimité werd goedgekeurd. Er werden uiteraard wel heel veel vragen gesteld. Het betreft immers een uitermate belangrijk ontwerp, aangezien het Gemeentefonds een belangrijke financieringsbron is voor alle gemeenten in Vlaanderen.

In zijn inleidende uiteenzetting heeft de Gemeenschapsminister kort de evolutie van het fonds geschetst. Toen er over de omvang van het fonds nog in een nationale context werd beslist, werd ingevolge opeenvolgende programmawetten de dotatie van het Gemeentefonds vrij sterk beknot. Bovendien gebeurde de verdeling van de nationaal vastgestelde dotatie over de drie Gewesten nog aan de hand van de verdeelsleutels, die van toepassing waren voor de gewestdotaties, wat eveneens aanleiding gaf tot twistgesprekken.

Ingevolge de bijzondere wet van 8 augustus 1988 is de algemene financiering van de gemeenten, waaronder het Gemeentefonds, een exclusief gewestelijke aangelegenheid geworden. In een vroeger decreet werd reeds de omvang en het evolutiepercentage van het Gemeentefonds geregeld.

Dit ontwerp-decreet voert de tweede fase uit van de hervorming van het Gemeentefonds, zoals voorzien in het Vlaams regeerakkoord. Dit akkoord voorzagt dat bij het vaststellen van de criteria voor de verdeling van het Gemeentefonds meer aandacht aan de fiscale draagkracht van de gemeenten zou worden geschonken.

Alvorens de nieuwe regeling toe te lichten, heeft de Gemeenschapsminister verduidelijkt waarom de huidige verdelingsregeling helemaal niet meer voldoet. Nochtans meent hij dat de huidige verdelingsregeling op

Lisabeth

één punt wel grotendeels kan behouden blijven. Het betreft de verdeling in drie groepen, die er tot hiertoe als volgt uitzag :

43,35 ten honderd voor de steden Antwerpen en Gent ; 15,55 ten honderd voor 10 centrumsteden met meer dan 50.000 inwoners en 41,10 ten honderd voor de andere gemeenten.

Deze indeling biedt ongetwijfeld voor- en nadelen, waarbij de kleinere gemeenten zich doorgaans misdeeld voelen omdat zij onvoldoende middelen zouden krijgen. De centrumsteden daarentegen wijzen erop dat de centrumfunctie bijkomende kosten met zich brengt voor een dienstverlening, waarvan ook de omliggende gemeenten mee genieten.

Wat ook het standpunt ter zake is, feit is dat de opheffing van deze indeling in groepen zou resulteren in een stelselmatig verlies van een zeer belangrijk deel van het aandeel voor de steden van meer dan 50.000 inwoners. Zulks zou de financiële toestand van die steden ontwrichten en bovendien de invoering van een nieuw verdelingsstelsel bijna onmogelijk maken.

Ook wat de onderlinge verdeling van de aandelen van Antwerpen en Gent betreft, werd de huidige verdelingsregeling grotendeels behouden. Van de 43,35 ten honderd bestemd voor deze grote steden, was de verdeling : 45,73 ten honderd voor Antwerpen en 32,37 ten honderd voor Gent. De andere 21,9 ten honderd werd verdeeld naar rato van de tonnenmaat van de in- en uitvarende zeeschepen. Deze laatste concurrentiële factor had een dusdanig minieme invloed op het totaalbedrag dat het beter lijkt deze factor niet meer in beschouwing te nemen.

Behalve bovengenoemde twee elementen wordt de huidige verdelingsregeling evenwel ten gronde aangepast.

Het hulpfonds, dat onder meer tot doel had gemeenten met een bezwaarde financiële toestand ter hulp te komen, had in de praktijk een ne-

gatief aspect : het ontstaan van financiële tekorten werd erdoor bevorderd zodat een bijkomend aandeel uit het hulpfonds soms een beloning was voor een slecht beleid. De geldende waarborgregeling uit het hulpfonds belette evenmin dat er grote en plotse schommelingen in de aandelen voorkwamen. Het hulpfonds wordt dan ook als zodanig best afgeschaft. Dit belet niet dat sommige elementen, die de vorming van een hulpfonds hebben verantwoord, worden opgevangen.

Ook de criteria voor de verdeling van de aandelen van de tien centrumsteden onderling evenals die voor de overige gemeenten zijn deels achterhaald of bevatten een aantal ernstige onvolkomenheden. Wat de onderlinge verdeling tussen de centrumsteden betreft, is dit onder meer het geval voor volgende criteria :

- Het aantal inwoners ouder dan 65 jaar wordt enkel geleverd via de tienjaarlijkse volkstelling. Bovendien stelt zich de vraag of ook andere bevolkingscategorieën niet tot bijzondere kosten aanleiding geven. Het argument dat de oudere bevolkingscategorie fiscaal armer is, kan beter op een andere wijze worden opgevangen.

- Ook het aantal woongelegenheden kan als criterium slechts om de tien jaar exact worden vastgesteld. Bovendien had het een eerder beprikt gewicht.

- De factor fiscale draagkracht van de gemeenten kwam daarentegen onvoldoende aan bod in de verdeling.

Daarenboven is en blijft de verhoging van het aandeel van de gemeenten, grenzend aan de zee, met 30 ten honderd een bron van betwisting. Daarbij moet worden vastgesteld dat de afschaffing van de bonus andere kustgemeenten ernstig zou treffen. Daarom wordt voorgesteld de verhoging met 30 ten honderd van de bedragen die de basis vormen van de aandelen-toewijzing, te behouden. Deze maatregel moet evenwel in combinatie met het toekennen van een belangrijk gewicht aan het fiscaal vermogen of onvermogen van de gemeenten worden gezien.

De verdeling van de aandelen van de gemeenten met minder dan 50.000 inwoners is om meerdere redenen achterhaald. Zo is de huidige verdelingsregeling voor de gemeenten volkomen ondoorzichtig en afhankelijk van toevalligheden. Dit heeft hoofdzakelijk te maken met de bestaande celindeling. Aan de hand van een aantal voorbeelden toont de Gemeenschapsminister aan hoezeer de celindeling op irrationele gronden is gesteund en tot welke belangrijke schommelingen kleine wijzigingen aanleiding kunnen geven. Ik verwijs naar het schriftelijk verslag waarin diverse concrete voorbeelden zijn opgenomen.

Ook de vaststelling van de aandelen in het Gemeentefonds op basis van de gemiddelde uitgaven vormt geen motivatie voor een zuinig beheer van overheidsmiddelen. Dit tot hiertoe nog gehanteerde criterium zet eerder aan tot verspilzucht. Hierdoor kreeg de zuinige beheerder een lager aandeel uit het Gemeentefonds dan de verspilzuchtige. Zo een verdelingsbasis moet principieel worden verworpen.

Het is om bovengenoemde redenen duidelijk dat de huidige verdelingsregeling voor de gemeenten met minder dan 50.000 inwoners volledig moet worden herzien. Het nieuwe in het ontwerp-decreet voorgestelde stelsel rekent af met de scheefftrekkingen uit het oude stelsel en hanteert een efficiënt verdelingssysteem dat steunt op volgende principes : objectiviteit van de maatstaven, doorzichtigheid van berekeningsmethode, een correctief voor fiscale armoede en het afzwakken van plotse schommelingen, die de invoering van een nieuw stelsel veroorzaakt.

Wat de objectiviteit van de maatstaven betreft wordt gesteld dat de criteria niet door de gemeente zelf beïnvloedbaar noch afhankelijk van concrete beleidsmaatregelen mogen zijn. Wat de gehanteerde criteria zelf betreft, dient vooraf gesteld dat vóór de verdeling, het Gemeentefonds in drie groepen gesplitst wordt met ongeveer dezelfde percentages als vroeger. Hieromtrent werd een opmerking gemaakt door de Raad van State die een opdeling in vier groepen

Lisabeth

voorstelde. Op deze suggestie is niet ingegaan omdat er in werkelijkheid drie groepen behouden blijven. De berekening van het aandeel voor Brugge gebeurt op dezelfde wijze als voor de andere negen gemeenten van haar groep. Het gaat hier dus duidelijk niet over een afzonderlijke groep.

De eerste groep betreft de steden met meer dan 150.000 inwoners, Antwerpen en Gent. Beide ontvangen 42,90 ten honderd van de dotatie, wat dus iets minder is dan vroeger. Voor de onderlinge verdeling tussen beide steden worden in feite geen criteria meer bepaald. De verdeling gebeurt op basis van vaste percentages.

Wat de tweede en de derde groep betreft, respectievelijk de gemeenten met meer dan 50.000 en de gemeenten met minder dan 50.000 inwoners, geldt voor beide groepen dezelfde verdelingsregeling. Alleen genieten de tien gemeenten met méér dan 50.000 inwoners het voordeel dat 15,55 ten honderd van het Gemeentefonds voor hen wordt gereserveerd. Er gebeurt nog wel een voorafname van het bedrag bestemd voor de terugbetaling van de lasten van saneringsleningen. Voor de ene gemeente met 100.000 tot 150.000 inwoners, Brugge, die in een specifieke situatie verkeert gezien er zich in deze gemeente een grote zeehaven bevindt, wordt voorzien dat van het Gemeentefonds 0,20 ten honderd bijkomend naar Brugge gaat, gevoegd bij het berekend aandeel.

De eigenlijke verdelingscriteria die gehanteerd worden zijn dan de volgende :

- bevolkingscijfer 40 ten honderd ;
- oppervlakte 10 ten honderd ;
- bevolkingsdichtheid 5 ten honderd ;
- actieve bevolking 10 ten honderd ;
- de omgekeerd-evenredige opbrengst per inwoner van 1 ten honderd aanvullende personenbelasting 15 ten honderd ;

- de omgekeerd-evenredige opbrengst per inwoner van 100 opcentiemen op de onroerende voorheffing eveneens 15 ten honderd ;

- het aantal leerlingen dat onderwijs volgt in de gemeente, met uitsluiting van het kleuter- en lager onderwijs : 5 ten honderd. Dit laatste criterium wordt uitsluitend verdeeld onder de gemeenten vanaf 10.000 inwoners.

Voor de kustgemeenten worden de basisbedragen voor de eerste vier en het zevende criterium vermeerderd met 30 ten honderd en voor het vijfde en zesde criterium verminderd met 30 ten honderd.

Uit voorgaande verdelingscriteria vloeit voort dat de centrum-functie meespeelt voor ongeveer 15 ten honderd en de fiscale armoede voor 30 ten honderd.

Het bevolkingscijfer dat op zichzelf voor 40 ten honderd meespeelt, weegt des te meer door omdat in de verschillende overige criteria de basisbedragen telkens met het bevolkingsaantal worden vermenigvuldigd .

Wat de actieve bevolking betreft, bepaalt het ontwerp-decreet welke categorieën hiertoe gerekend worden. Belangrijk is wel dat de informatie hieromtrent naast door de in het ontwerp vernoemde nationale diensten ook door de VDAB verstrekt kan worden.

Bij het fiscaal criterium is het belangrijk erop te wijzen dat de gemeenten een aandeel ontvangen dat omgekeerd-evenredig is met hun belastingsvermogen. Wie een lager belastingsvermogen heeft, krijgt dus een hoger aandeel. Er dient op gewezen dat met dit criterium in geen enkele mate een verband wordt gelegd met de hoogte van de fiscale aanslagvoeten in de gemeente. Hieromtrent bestaat soms een misverstand. Het Gemeentefonds wordt zodoende een echte correctie-factor voor de fiscale armoede van de gemeente.

De voorziene waarborgregeling komt erop neer dat geen enkele gemeente minder zal ontvangen dan haar aandeel in het Gemeentefonds voor

1990, aangepast met 40 ten honderd van het percentage waarmee het Gemeentefonds aangroeit in 1991. Dit impliceert dat geen enkele gemeente in 1991 minder zal ontvangen dan 101,93 ten honderd van haar aandeel in het Gemeentefonds 1990.

Inzake vereffeningswijze worden vier kwartaal-voorschotten voorzien, uitgekeerd tijdens de eerste maand van elk kwartaal. In dit nieuwe stelsel zal de afrekening in hetzelfde jaar kunnen gebeuren.

Ik kom thans tot de algemene bespreking.

Een algemeen kenmerk bij de algemene bespreking was dat alle leden hun tevredenheid uitdrukten over het ingediende ontwerp van decreet en de Gemeenschapsminister hiermee feliciteerden.

Enkele leden hadden nog vragen bij de vrij grote spankracht tussen de kleine en de grote gemeenten. Vooral dan omdat er de laatste jaren een evolutie is waarbij ook kleinere gemeenten dikwijls een centrumfunctie gaan vervullen.

Een andere terugkerende vraag betrof de 30 ten honderd toeslag voor de kustgemeenten.

Een lid vroeg ook naar de juiste toedracht van de waarborg-regeling en wanneer elke gemeente het eindbedrag van zijn aandeel zal kennen.

Een ander lid zag nog een zekere onrechtvaardigheid in het feit dat het criterium van het leerlingenaantal slechts in aanmerking wordt genomen voor gemeenten met meer dan 10.000 inwoners.

Een ander aspect betrof de vraag of het onderhoud en de aanleg van een wegennet, die soms belangrijke kosten-elementen zijn, niet in aanmerking werden genomen. Het lid vroeg dat te gelegener tijd en op een eigentijdse manier de criteria zouden worden geëvalueerd.

Uiteraard kan men blijven discussiëren over criteria en coëfficiënten, zo werd door een lid gesteld. Hij wees erop dat het criterium oppervlakte impliciet rekening houdt met het wegennet. Met betrekking tot het crite-

Lisabeth

rium actieve bevolking stelde hij dat er een probleem rijst wanneer de maatschappelijke zetels van ondernemingen niet samenvallen met de bedrijfszetels.

Tot slot sprak een lid de hoop uit dat de criteria niet te snel opnieuw zullen worden gewijzigd. Hij vestigde de aandacht op het feit dat er tegenwoordig een groeiend aantal vennootschappen wordt opgericht. Dit leidt ertoe dat de basis voor de aanvullende personenbelasting wegsmeelt en derhalve ook nadelig is voor de gemeenten. Dit lid stelt tevens de vraag of het bijkomend aandeel dat voorzien is voor Brugge – omwille van de zeehaven – niet eveneens van toepassing zou moeten zijn voor een andere gemeente met name Zaventem, waar een luchthaven toch ook heel wat bijkomende verplichtingen oplegt.

In zijn antwoord stelt de Gemeenschapsminister voorop dat, indien de grote steden niet zulk een grote schuldenlast hadden, de verdelingswijze misschien anders zou kunnen worden ingeschat. Deze zware schuldenlast is echter een realiteit. Hij illustreert dit met de nog inbare schuldvorderingen per 1 januari 1989 voor beide grote steden.

Hij wijst er tevens op dat Antwerpen en Gent nog heel zware tijden tegemoet gaan en illustreert dit aan de hand van enkele voorbeelden.

Wat de kustgemeenten betreft, stelt hij dat deze in feite in twee groepen uiteenvallen. Enerzijds zijn er een paar gemeenten met een belangrijk fiscaal vermogen, anderzijds zijn er kustgemeenten die het niet zo breed hebben. Aan de hand van een cijfermatige tabel toont hij aan dat, als men de 30 ten honderd toeslag niet zou toekennen, dit een zware aderlating zou betekenen voor de kustgemeenten. Zij hebben immers specifieke problemen, omdat er gedurende bepaalde tijden van het jaar een echte piekvraag ontstaat. Door het fiscaal criterium worden de rijkere kustgemeenten in belangrijke mate gecorrigeerd.

Wat de eindbedragen en in het bij-

zonder de eindafrekening betreft, verklaart de Gemeenschapsminister dat de uitbetaling van het eindbedrag in elk geval zal gebeuren tijdens het vierde kwartaal.

De waarborg van 101,93 ten honderd van het aandeel 1990 vormt een overgangssysteem dat ertoe moet bijdragen de overgang niet te brutaal te doen verlopen. De 1,93 ten honderd heeft dus een uitsmeereffect. Gemeenten die de waarborg genieten, krijgen in absolute termen meer, maar in gewogen termen minder.

Over een periode van vijf tot zes jaar zal de overgang volledig gerealiseerd zijn.

De Gemeenschapsminister wijst erop dat het fiscaal criterium tot gevolg heeft dat de meeste kleine gemeenten erop vooruitgaan, omdat zij qua fiscaal vermogen meestal relatief beperkt zijn. Tevens wijst hij erop dat in bijkomende mate met de kleine gemeenten rekening is gehouden door het leerlingen-aantal te laten meespelen voor gemeenten vanaf 10.000 inwoners, in plaats van 20.000 vroegeer.

Het criterium van het leerlingen-aantal is niet zozeer ingegeven door een onderwijs-bekommernis dan wel door de valorisatie van de centrumfunctie van een aantal kleinere gemeenten.

De Gemeenschapsminister acht het goed dat over enige tijd de criteria op hun functionaliteit beoordeeld worden. Hij is van oordeel dat een criterium op basis van het wegennet hier niet echt valabel is doch wel bijvoorbeeld in het ontwerp op het gemeentelijk investeringsfonds. Hij meent dat het criterium van de actieve bevolking, gesteund op maatschappelijke zetels, nog een vertekend beeld geeft en hoopt dat de VDAB op termijn de juiste cijfers zal kunnen geven.

De Minister sluit zich aan bij de opmerking dat het oprichten van vennootschappen her en der een stuk inkomensverlies voor de gemeenten kan betekenen en verklaart dat hij dit punt op de agenda zal laten zetten van de eerstvolgende interministerie-

riële conferentie van Binnenlandse Zaken.

Hij verklaart tevens dat Zaventem niet als een bijzonder probleem wordt bekeken maar dat een luchthaven ook tot bijkomende ontvangsten aanleiding kan geven aangezien er een groot aantal maatschappelijke zetels is gevestigd. Hij stelt voor te laten onderzoeken wat de impact is van een luchthaven op de gemeentefinanciën en het resultaat van dat onderzoek later ten gronde te bespreken.

Bij de artikelsgewijze bespreking werden nog enkele punctuele vragen gesteld. Op één artikel ná, zijn alle artikels uit het ontwerp eenparig aangenomen.

Inzake artikel 9 dringt een lid er nogmaals op aan het leerlingen-aantal ook te laten meespelen voor de gemeenten met minder dan 10.000 inwoners. De Gemeenschapsminister verklaart hierop niet te kunnen ingaan en wijst erop dat er bijzondere financieringen zijn voor het onderwijs en zijn infrastructuur. Als men de norm van 10.000 inwoners laat vallen, ontstaan er onaanvaardbare distorsies omdat de onderwijsfunctie dan wordt overgewaardeerd.

Artikel 9 wordt aangenomen met 9 stemmen bij 1 onthouding. De overige artikels worden eenparig aangenomen en het ontwerp van decreet in zijn geheel wordt eveneens eenparig goedgekeurd. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik dank de verslaggever voor de uitvoerige en objectieve wijze waarop hij hier verslag heeft uitgebracht.

Als ik hier eens rondkijk stel ik vast dat wij, na de feestelijke gebeurtenis van gisteren, vandaag reeds in een oud zeer vervallen. Het is wellicht omdat de Minister met dit ontwerp van decreet bijna iedereen in Vlaanderen tevreden stelt dat dit debat spankracht mist. **(Protest van Minister L. Van den Bossche)**

Ik zal toch nog een poging doen om

Een tussenkomst van mevrouw T. Merckx-Van Goey (CVP) i.v.m. de waterverontreiniging van het Demerbekken ontlokte een incident wegens persoonlijk feit met PVV-interpellant

R. D a e m s

een element van spanning in dit debat te brengen. Namens de PVV-fractie kan ik mij namelijk niet helemaal aansluiten bij de algemene instemming die dit ontwerp kreeg in de Commissie. Dit ontwerp dat uit twee delen bestaat – het eerste werd al vóór het reces door deze Raad aangenomen – komt immers niet tegemoet aan de grote verwachtingen voor een hervorming van het verdelingssysteem. Ik geef wel toe dat het ontwerp een aantal goede punten verdient, bijvoorbeeld voor de herschikking van de verdeelsleutels.

De vroegere eis dat er komaf moest worden gemaakt met het oude verdelingsmechanisme is met dit ontwerp echter niet ingewilligd. Mijns inziens heeft men hier een kans laten voorbijgaan om de grootstedelijke problematiek aan te pakken.

De Minister is wel zeer handig geweest. Door iedereen wat méér te geven dan vroeger heeft hij iedereen gemakkelijk naar zijn hand gezet. Dat is politiek handig gespeeld. Ik heb geen enkele moeite om dat toe

te geven. Van dit ontwerp hadden we inderdaad gebruik moeten maken om vooral het financieringsprobleem van de grote steden aan te kaarten.

Bij deze gelegenheid zou ik willen voorstellen of in Openbare Vergadering of in Commissie, een debat te houden over die grootstedelijke problematiek die volgens mij niet langer achter verdelingsregels kan worden verdoezeld. Dat kan overigens een spannend debat worden. Het moet in elk geval een open debat zijn, best los van één of ander decreet. Het gaat niet op dit probleem voor ons uit te schuiven en telkens weer een toevlucht te nemen tot schuldherschikking. Precies gisteren nog pleitte de burgemeester van de stad Antwerpen ervoor om de saneringsovereenkomst met de Vlaamse Executieve uit te stellen tot in april 1991. Hij wordt immers vanuit zovele hoeken onder druk gezet dat hij die contractuele verplichtingen niet kan nakomen. Als hij geen nieuwe schuldherschikking van de hogere overheid kan bekomen dan ziet hij het niet meer zitten, zo gaf hij toe.

Is het denkbaar dat, nadat er in april 1990 met de stad Antwerpen een nieuwe schuldherschikking werd afgesproken, ondertekend in een plechtige conventie, men nauwelijks zes maanden later opnieuw aan tafel gaat zitten voor een nieuwe operatie schuldherschikking? Graag vernam ik hieromtrent het standpunt van de Minister. Ik haal dit actuele voorbeeld aan om de collega's te tonen dat het zo niet verder kan. Indien er geen discussie ten gronde gevoerd kan worden over de grootstedelijke problemen zullen wij op de tribune herhaaldelijk hetzelfde liedje blijven zingen. Ik hoop dat de Minister ons in die materie enig inzicht wil geven naar aanleiding van de discussie die wij hier voeren.

In de regelen inzake de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds ontbreekt een niet onbelangrijk element, namelijk hoe wij de gemeenten kunnen belonen die getuigenis afleggen van een goed beleid. Wanneer men dan toch aan een wijziging denkt van de regelen inzake verdeling dan is dit een punt dat moet worden be-

sproken. Men heeft hier een kans gemist.

Ik geef enkele voorbeelden. Het criterium bevolkingsaan groei heeft bij de vaststelling van de verdelingsregelen een beperkt gewicht van 5 ten honderd. Men zou de gemeenten die het wonen op het grondgebied aantrekkelijk maken kunnen belonen. Dat element moet in overweging worden genomen. Men kan ook een grotere nadruk leggen op het nu reeds bestaande criterium van de bevolkingsdichtheid. Dit element zou men sterker kunnen laten doorwegen en men zou de gemeenten kunnen belonen die een politiek van inbreiding voeren.

We zitten hier altijd op een tweesprong. Er wordt gezegd dat de schaarse vrije ruimten in Vlaanderen niet langer mogen worden ingenomen. Daarmee is iedereen het volmondig eens. Dit kan echter slechts wanneer er een consequente politiek van inbreiding in onze dorps- en stadskernen wordt gevoerd. Dat betekent dat daaraan een waardeschaal moet worden gehecht die vertaald wordt in de criteria inzake de verdeling van het Vlaamse Gemeentefonds.

Ik wil onderstrepen dat het Gemeentefonds twee duidelijke functies moet hebben. Ten eerste een corrigerende functie in die gemeenten en steden die om verschillende redenen een compensatie nodig hebben op basis van objectieve verdeelcriteria. Ten tweede, het Gemeentefonds moet de gemeenten en steden aanmoedigen die een beleid voeren dat als algemeen goed wordt beschouwd, zonder dat daarbij te dirigistisch wordt opgetreden door de regionale overheid.

Zo kom ik tot een punt dat in het oog springt, namelijk het artikel in verband met de stad Brugge. Ik begriep uw beweegredenen daartoe wel. Indien u wil dat uw rekening klopt en indien u zegt dat u tot een waarborgverdeling moest komen met een minimum toename van 1,93 ten honderd dan valt Brugge daarbuiten. U heeft gemeend dit slechts te kunnen corrigeren wanneer u daarvoor in het decreet een afzonderlijk artikel inschreef. U zal toegeven dat het een

Beysen

oplossing is die u gezocht hebt omdat u precies met dat ene geval buiten uw algemeen schema viel.

Minister L. Van den Bossche : De wereld is groter dan Antwerpen. Ik deel u mee dat naast Antwerpen ook Zeebrugge bestaat.

De heer E. Beysen : Ik stel alleen vast dat het toch vrij merkwaardig kan genoemd worden dat een afzonderlijk artikel..

Minister L. Van den Bossche : Het kan alleen merkwaardig worden genoemd dat nooit in rekening werd gebracht dat de zeehaven van Brugge de tweede grootste is van Vlaanderen.

De heer E. Beysen : Wij kunnen lang discussiëren over het feit of zij de tweede dan wel de derde grootste is.

Minister L. Van den Bossche : Als Gentenaar zeg ik het u misschien niet met vreugde, maar het is de waarheid.

De heer E. Beysen : Daarover wil ik met u nog een discussie aangaan, maar daar gaat het nu niet over.

De Raad van State maakt in zijn advies de opmerking dat hij niet volledig heeft kunnen onderzoeken of dit wel noodzakelijk was en aanvaardbaar is.

Minister L. Van den Bossche : Kan men spreken over noodzaken ? De Raad van State bekijkt een wet waarover hij moet recht spreken. Al wat hij daarbuiten doet zijn gemiste kansen om zich te laten verkiezen.

De heer E. Beysen : Mijnheer de Minister, ik stel alleen vast dat in het advies van de Raad van State men een zekere twijfel uitspreekt over de noodzakelijkheid om een afzonderlijk artikel voor de stad Brugge in te schrijven. Ik maak er niet meer van dan het is. Ik stel het alleen gewoon vast. Ik maak deze vaststelling niet alleen. Ze is trouwens ook in de Commissie aan bod gekomen.

Mijnheer de Voorzitter, ik besluit. De verdelingscriteria die nu zijn samengesteld en die ons nu ter goed-

keuring worden voorgelegd worden meteen van bij de toepassing ervan in een ander kader toegepast dan oorspronkelijk voorzien. De Minister heeft gezegd ervoor te zorgen dat er een regulerende factor wordt ingelast, namelijk de 1,93-sleutel. Dit bewijst dat u de grootste gemene deler naar voren wilt brengen en u ervoor wilt zorgen dat voor de verdeling van het Gemeentefonds een zo groot mogelijke consensus in de Vlaamse Raad gevonden kan worden.

Ik zeg niet dat wij daartegen radicaal gekant zijn. Ik stel alleen vast dat de nieuwe verdelings sleutels niet objectief worden toegepast in de bestaande regeling zoals u die nu naar voren brengt. U bouwt een corrigerende factor in.

Minister L. Van den Bossche : Wat bedoelt u met niet objectief ? Ik bouw een overgangsfactor in om van het ene stelsel naar het andere te wandelen. Heb ik het juist begrepen dat overgaan van het ene naar het andere langer laten duren dan tussen middernacht 31 december en 0 uur 1 januari, niet objectief is ?

De heer E. Beysen : U spreekt van een overgangsfactor, maar u zal die langer toepassen dan het voorbeeld dat u aangeeft.

Minister L. Van den Bossche : Natuurlijk. Is de niet-objectiviteit het inschakelen van een overgangperiode tussen het ene en het andere stelsel ? Daarover wens ik eerst duidelijkheid om te weten wat ik u moet antwoorden.

De heer E. Beysen : Ik zal het antwoord geven. Ik neem aan dat u regulerend wil optreden om die overgang te versoepelen. Bij de bepaling van de criteria moet worden vastgesteld dat zij niet onmiddellijk integraal kunnen worden toegepast, waarvoor u een waarborgregeling hebt gezocht. Die waarborgregeling bestaat in de 1,93-sleutel die u nu toepast. Wij zijn daar niet radicaal tegen gekant. Wij stellen alleen vast dat wanneer nieuwe criteria worden uitgewerkt, zij niet onmiddellijk integraal kunnen worden toegepast.

Minister L. Van den Bossche : Dus het objectief verdwijnt ?

De heer E. Beysen : Ik spreek zonder geschreven tekst.

Minister L. Van den Bossche : Mijn hart deed reeds pijn.

De heer E. Beysen : Voor de vuist spreken biedt soms voordelen, soms nadelen, maar de voordelen wegen altijd zwaarder door dan de nadelen.

Minister L. Van den Bossche : Dat komt recht uit het hart.

De heer E. Beysen : In afwijking op onze houding in de Commissie en rekening houdend met een aantal elementen die ik hier namens de PVV-fractie naar voren heb gebracht, verklaar ik dat de PVV-fractie zich morgen bij de stemming zal onthouden.

De Voorzitter : De heer Vankeirsbilck heeft het woord.

De heer E. Vankeirsbilck (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, vooraf wil ik twee collega's van harte gelukwensen. Allereerst feliciteer ik de heer Lisabeth, die niet alleen schriftelijk, maar ook mondeling op een schitterende wijze de bespreking die heeft plaatsgevonden in de Commissie, heeft weergegeven. Ten tweede feliciteer ik ook de Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, omdat hij met dit belangrijk ontwerp van decreet een belangrijke beleidsoptie uit de beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve van 14 februari 1989 concreet realiseert. Naar deze beleidsoptie werd reeds zovele jaren door de lokale besturen van ons Vlaams Gewest gevraagd.

Aan de inhoud van dit decreet wijd ik allereerst een aantal korte, maar positieve beschouwingen. Positief is ongetwijfeld dat door het aannemen van dit decreet voortaan aan een belangrijk structureel financieringsmechanisme van onze lokale besturen een wettelijk kader wordt gegeven. De Vlaamse Raad heeft reeds voor het parlementair reces een decreet goedgekeurd waarin de wettelijke formule om de jaarlijkse begrotingsdotatie te berekenen werd vastgelegd. Thans wordt bij decreet ook duidelijk vastgelegd welke criteria worden gehanteerd om deze dotatie

Vankeersbilck

elk jaar te verdelen tussen de 308 Vlaamse gemeenten.

Ten tweede is het ongetwijfeld eveneens positief dat door het goedkeuren van deze twee decreten – het decreet dat reeds voor het reces werd goedgekeurd en het decreet dat wij waarschijnlijk morgen zullen goedkeuren – een belangrijke materie in verband met de lokale besturen aan de bevoegdheid van de Vlaamse Raad wordt toevertrouwd. In de toekomst zal de macht van de Executieve om aan het Gemeentefonds wijzigingen aan te brengen, fel worden afgezwakt. Men zal niet langer door een eenvoudig besluit van de Executieve de dotatie of de criteria op de helling kunnen zetten.

Een derde positief element is de vaststelling dat ook dit decreet, net zoals het decreet voor het Gemeentelijk Investeringsfonds, op een tweetal belangrijke principes stoelt. Zowel de formule om de jaarlijkse dotatie te berekenen, als de criteria om deze dotatie te verdelen, zijn gebaseerd op objectieve, meetbare elementen. Bevolkingscijfer, oppervlakte, densiteit, tewerkstelling, aantal leerlingen en fiscaal vermogen zijn duidelijk objectieve, meetbare factoren, die niet afhankelijk zijn van subjectieve elementen. Zij evolueren dus ook onafhankelijk zowel van het beleid van de Vlaamse Executieve, als van het beleid van de gemeentebesturen, die daarenboven de mogelijkheid hebben om de gehanteerde criteria te controleren.

Ik heb geluisterd naar het standpunt van de heer Beysen. Eén van de aspecten die hij naar voren bracht was dat men ervan moest uitgaan dat bij de verdeling van de dotatie van het Vlaams Gemeentefonds een goed beleid wordt gehonoreerd.

Na een onderzoek van dit decreet is volgens mij het antwoord daarop positief. Voor de 296 van de 308 Vlaamse gemeenten met minder dan 50.000 inwoners wordt in de huidige regeling jaarlijks bij de verdeling rekening gehouden met het rekenkundig gemiddelde van de uitgaven van de laatste drie rekeningen. Een verdeling op basis van uitgaven kan een slecht be-

heer meer honoreren dan een dege-lijk en goed beleid.

De criteria die nu worden behandeld zijn dermate objectief meetbaar dat een slecht beleid voortaan niet langer gehonoreerd kan worden. Als burgemeester verheug ik mij daar ten zeerste over.

Een tweede belangrijk principe is de uitbouw van de verdeling op basis van een doorzichtige en eenvoudige structuur. Wie de huidige structuur met drie categorieën, zes klassen gemeenten en daarenboven twaalf cellen kent, weet uit ervaring dat het voor de meeste mandatarissen onbegonnen werk is zijn aandeel te controleren. Men moest bijna hoogleraar in de wiskunde zijn om daarin zijn weg te vinden. Het systeem dat nu wordt behandeld is veel eenvoudiger, doorzichtiger en maakt de controle van de lokale besturen naar de juistheid van de toepassing van deze criteria mogelijk.

De CVP is daarover verheugd en beschouwt dit als een positief element om het decreet goed te keuren.

Een vierde positieve beschouwing is het feit dat men voor het eerst het fiscaal vermogen van de gemeenten als criterium heeft ingevoerd. Ik vind dat men moet rekening houden met het aspect rijkdom of armoede van een lokaal bestuur. Bepaalde gemeenten ontvangen door hun ligging, tewerkstelling en samenstelling van bevolkingsgroepen minder fiscale inkomsten dan gemeenten die centraal gelegen zijn met een grote bevolking en veel tewerkstelling.

Een laatste positieve beschouwing is het invoeren van de waarborgclausule. Het zou een onmogelijke taak geweest zijn een nieuw decreet bij de Vlaamse Raad in te dienen, als bepaalde gemeenten heel wat minder en andere gemeenten heel wat meer zouden ontvangen ten aanzien van 1990. Dit zou een revolutie ontketenen onder de Vlaamse gemeentebesturen. Men moest – het was à priori bijna een uitgangspunt – een systeem vinden waarbij er geen verliezers zouden zijn, waarbij er geen gemeenten of grote steden, noch plattelandsgemeenten zouden zijn die in

1991 minder zouden krijgen dan in 1990.

Deze vijf aspecten zijn voor de CVP positief en bepalen onze houding ten aanzien van dit decreet.

Het is een politieke gewoonte steeds te trachten ook een aantal aspecten aan te brengen waarrond vragen rijzen.

Zoals de heer Beysen zei, zou de procentuele verhouding tussen de drie categorieën van gemeenten vragen blijven oproepen. Er werd alleen een kleine correctie doorgevoerd ten voordele van de gemeenten met minder dan 50.000 inwoners, een globale aangroei van 0,25 ten honderd en een klein snoepje voor de stad Brugge. De globale verhouding is nagenoeg dezelfde gebleven. Er zal opnieuw van start worden gegaan met een nieuw verdelingsstelsel waarbij de twee grote steden in het Vlaams Gewest, die 12,30 ten honderd vertegenwoordigen van de totale bevolking van het Vlaams Gewest, een aandeel krijgen van 42,90 ten honderd. Tien centrumsteden die globaal 13,07 ten honderd van de totale bevolking van het Vlaams Gewest vertegenwoordigen zullen een aandeel krijgen van 15,75 ten honderd, inbegrepen de 0,20 ten honderd voor de stad Brugge. De overige 296 gemeenten, die 74,6 ten honderd van de Vlaamse bevolking vertegenwoordigen, krijgen 42,35 ten honderd van de jaardotatie.

Ik heb met veel aandacht geluisterd naar de beschouwing van collega Beysen omtrent de problematiek van de grote steden. Volgens mij is het een blijk van begrip vanwege de commissarissen bij de bespreking van dit decreet dat geen enkel lid van geen enkele fractie enig amendement heeft ingediend om de procentuele verhouding te wijzigen ondanks het feit dat zij niet volkomen met deze verhouding akkoord gaan.

Ik voeg daaraan toe dat in die Commissie veelal commissieleden zitting hebben die burgemeester of schepen zijn van gemeenten met minder dan 50.000 inwoners. Collega Beysen, alle commissieleden hebben begrip opgebracht voor de problematiek van de grote steden en voor hun financiële moeilijkheden. Ik vind het

Vankeirsbilck

een uitstekende suggestie dat wij de kans zouden krijgen met de Vlaamse Executieve en de Minister in Commissie een grondige bespreking te hebben over deze toch specifieke en moeilijke problematiek van onze twee grote steden, Gent en Antwerpen.

Een ander probleem dat nog vragen oproept betreft de 30 ten honderd verhoging toegekend bij de verdeling op de basisgetallen van de maatstaven gehanteerd voor de kustgemeenten. In het verleden was er altijd betwisting omtrent de extra toeslag. Ik kan uw redenering, zoals vervat in het verslag van de heer Lisabeth, onderschrijven, met name dat men niet alle kustgemeenten over dezelfde kam mag scheren, dat er een onderscheid dient gemaakt tussen rijke en minder gegoede kustgemeenten. Ik vind het een uitstekend idee dat u daar met betrekking tot het fiscaal vermogen van bepaalde kustgemeenten een correctiefactor aan toegevoegd heeft, derwijze dat onze bezwaren toch fel worden gemilderd.

Ten derde, wens ik de Minister te vragen of hij de intentie heeft – ik weet dat wij in de Vlaamse Raad de Regering niet op haar intenties ondervragen, maar het gaat hier om een punt van pragmatische aard – om na de goedkeuring van het decreet onmiddellijk aan de Vlaamse gemeenten een rondschriven te sturen met het juiste totale aandeel dat zij mogen verwachten voor het jaar 1991. Dat zal hen meer duidelijkheid en zekerheid bieden bij de opmaak van hun begroting voor 1991. Zij zullen een beter overzicht hebben over het globale pakket van de gemeentelijke ontvangsten. Thans wordt er een raming gemaakt op basis van het tweede kwartaal van 1990, vermenigvuldigd met vier, met de verhoging van 4 ten honderd. Deze ramingen zullen meestal lager liggen dan wat wij mogen inschrijven op basis van de juiste bedragen vermeld in de bijlage van uw decreet. Ik herhaal mijn vraag, mijnheer de Minister, bent u bereid de lokale besturen onderrichtingen ter zake te laten worden ?

Ik heb dan nog een bijkomende op-

merking. Het is voor de lokale besturen onontbeerlijk voor een stabiel financieel beleid dat zij veel vlugger in het bezit worden gesteld van de eindafrekeningen. Het is niet gezond dat het gemeentebestuur slechts in 1990 een eindafrekening krijgt van zijn aandeel voor het jaar 1987. Uit de besprekingen in de Commissie en na lezing van het verslag ben ik van oordeel dat het wel degelijk uw bedoeling is om vóór het einde van ieder begrotingsjaar aan de lokale besturen het juiste eindbedrag van het lopend begrotingsjaar mee te delen. Kan ik hieromtrent bevestiging krijgen ?

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, dit waren enkele beschouwingen die ik namens mijn fractie heb geformuleerd in verband met het decreet houdende de verdelingscriteria van de dotatie van het Vlaams Gemeentefonds. De CVP-fractie zal dit decreet goedkeuren. (APPlad)

De Voorzitter : De heer De Loor heeft het woord.

De heer H. De Loor (op de tribune) :

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, met dit ontwerp-decreet, dat morgen wellicht de instemming zal krijgen van de leden van deze Vlaamse Raad, wordt weer een niet onbelangrijk punt van het regeerakkoord gerealiseerd. Nadat onlangs de decreten tot instelling van het Vlaams Gemeentefonds en tot instelling van een Vlaams Fonds voor de Integratie van de Kansarmen werden goedgekeurd, ziet het er naar uit dat u de Minister aan het worden bent die voor de gemeenten innoverend optreedt.

Het feit dat beide decreten met een miniem aantal tegenstemmen werden goedgekeurd – er waren wel enkele onthoudingen en ik verneem dat de PVV zich morgen opnieuw zal onthouden – en dat dit morgen opnieuw zo zal zijn bewijst dat uw ontwerp-decreten vooraf aan een ernstig onderzoek en grondige bespreking werden onderworpen.

De besprekingen die in de Commissie omtrent dit ontwerp-decreet werden gevoerd op 17 en 18 september hebben dit eveneens aangetoond. Nochtans is het een moeilijke en niet

te onderschatten materie en opdracht – vooral daar het om centen gaat waar alle gemeenten zo gevoelig voor zijn – een bevredigende oplossing te vinden voor de grootsteden, de centrumsteden en de andere 296 gemeenten. Het feit immers dat de huidige verdelingsregeling van het Gemeentefonds reeds 23 jaar van toepassing is, ondanks de menigvuldige regeringsverklaringen die een wijziging vooropstelden, bewijst dit overduidelijk. Meerdere van uw voorgangers hebben in het verleden weliswaar pogingen gedaan om het stelsel aan te passen maar ze zijn er niet in geslaagd deze tot een goed einde te brengen.

Nochtans kan niet worden ontkend dat het huidig verdelingssysteem schromelijke onrechtvaardigheden bevat, vooral inzake celindeling van de gemeenten en dat de thans geldende verdelingscriteria de fiscaal rijkere gemeenten verrijkt en de fiscaal armere besturen verarmt. Het getuigt bijgevolg van fijnzinnigheid om voortaan de verdeling van de middelen van het Gemeentefonds objectiever en doorzichtiger te maken, waardoor een algemene controle kan worden uitgevoerd over de juistheid van de in aanmerking genomen gegevens.

Al beseffen we dat tot in het absurde kan gediscussieerd worden over de aangewende criteria en de eraan verbonden wegingscoëfficiënten, toch menen we dat alle elementen samen gezorgd hebben voor een goed evenwicht : het behoud van de indeling van de gemeenten in drie groepen, de objectiviteit van de maatstaven, de doorzichtigheid van de berekeningsmethode en het correctief voor fiscale armoede, een totaal nieuw criterium dat een van de essentiële sleutels wordt om de middelen van het Gemeentefonds te verdelen.

Uiterst positief is ook het feit dat een waarborgstelsel wordt ingebouwd om te vermijden dat sommige gemeenten, na invoering van de nieuwe berekeningswijze, waarop ook de heer Vankeirsbilck alludeerde, plots veel minder centen uit dit Gemeentefonds zouden ontvangen. Concreet betekent dit dat geen enkele gemeente minder zal toebedeeld krijgen dan haar aandeel van 1990, verhoogd met

De Loor

1,93 ten honderd. Ook dat is bijzonder verheugend als men weet dat de ontvangsten uit het Gemeentefonds de jongste jaren flink zijn verminderd en nog amper 20 ten honderd vertegenwoordigen van de financiële inkomsten van de gemeenten, daar waar deze vroeger 30 ten honderd bedroegen. Deze nieuwe verdeling waarborgt bijgevolg een stabiliteit van de financiering van de gemeenten.

De SP zal dit ontwerp dan ook met overtuiging goedkeuren, er wel op aandringend dat de uitbetaling van de kwartaalvoorschotten zeer stipt zou gebeuren alsook de definitieve vaststelling van het eindbedrag.

Ook vragen we in de toekomst aandacht voor het groeiend aantal vennootschappen dat aan de aanvullende gemeentelijke personenbelasting ontsnapt wat een vermindering van de gemeentelijke inkomsten tot gevolg heeft.

Tot slot vraagt de SP ook aandacht voor het feit dat voor de norm actieve bevolking de gegevens voor de bedrijven bekend zijn per maatschappelijke zetel en niet per exploitatiezetel. Hier zou bijgevolg moeten getracht worden de werkelijke tewerkstellingscijfers per gemeente in aanmerking te nemen. **(Applaus bij verschillende leden)**

De Voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, allereerst onderschrijf ik de vorige sprekers die én de rapporteur én de Minister en zijn medewerkers hebben gelukgewenst met dit decreet dat enerzijds het Gemeentefonds instelt en anderzijds ook de verdeelsleutels vastlegt. Voor de gemeenten biedt dat rechtszekerheid en gewaarborgde financiële inkomsten, wat voor hen zeer belangrijk is.

Toch vragen wij aandacht voor wat ook de vorige sprekers hebben gezegd. Ik zal alle positieve elementen van dit decreet die ze hebben aangehaald niet herhalen, maar ik wijs wel

nog eens op een negatief element, waarop wij in de toekomst moeten letten. Wij moeten namelijk vermijden dat er op gemeentelijke vlak een maatschappij met twee snelheden ontstaat.

Ongeveer 42 ten honderd van de kredieten van het Gemeentefonds zijn bestemd voor ongeveer 1 miljoen inwoners. De spankracht tussen de kleine gemeenten, met ongeveer 4.000 frank per inwoner, en de grote met 24.000 frank per inwoner is een verhouding van 1 tot 7 à 8. In het Vlaamse land mogen er geen twee soorten Vlamingen zijn en ook geen twee soorten Vlaamse gemeenten.

Om in de toekomst een duale maatschappijvorm te vermijden is een breed maatschappelijk debat nodig om na te gaan hoe wij ervoor kunnen zorgen dat efficiënt beheer wordt beloond. Ook vorige sprekers hebben hierop gewezen. Dat is het wat wij nastreven. Dat is de prioriteit voor de toekomst.

Ik begrijp de problemen van de grote gemeenten. Ik begrijp ook dat ze in het verleden niet altijd even efficiënt hebben gewerkt, ook al omdat zij niet altijd vanwege de hogere overheid de druk voelden om het nodige te doen, te saneren, en tijdig de nodige maatregelen te nemen. Kleine gemeenten hebben dat wel gedaan, en als zij het niet deden werden zij onmiddellijk op de vingers getikt.

Wij wensen dat in de toekomst daaraan aandacht wordt geschonken. Er mogen in Vlaanderen geen twee soorten Vlamingen en geen twee soorten Vlaamse gemeenten zijn.

Er dient een oplossing te worden gevonden. Dit doet geen afbreuk aan het feit dat wij dit ontwerp belangrijk vinden en het zullen goedkeuren. **(Applaus bij de VU)**

De Voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, twee tendensen komen in dit debat tot uiting. Enerzijds hield men een pleidooi om zware bijkomende inspanningen te leveren voor de grote steden, en anderzijds werd gepleit voor de kleine

gemeenten, die al mijn sympathie hebben.

Ik ben de heer Vankeirsbilck dankbaar voor de erkenning dat er zich in de grote steden aparte problemen stellen. Ik heb in mei, dus vóór het reces, een interpellatie gehouden, waarbij ik heb getracht de objectieve problemen, onder meer op het vlak van de kansarmoede, de hoge aanwezigheidsgraad van alleenstaanden, migranten, werklozen, de bestaansminimumtrekkers, uit te splitsen naar enerzijds de kernstad en de randgemeenten en anderzijds de ring, dus de residentiële gemeenten daarrond. Ik wijs er nogmaals op dat er zich daar objectieve problemen stellen die een aparte behandeling rechtvaardigen.

Hoewel ik een geboren en getogen Antwerpenaar ben, wil ik mijn stadsgenoten echter waarschuwen niet te ver te gaan in de eisen die worden gesteld aan onze Gemeenschap en aan de centrale overheid.

Wanneer de grote steden slecht werden beheerd, dan is dit vooral voer voor historici. Het is een oude geschiedenis. De stad Antwerpen had voor het eerst een begrotingsdeficit, dat het nooit meer heeft kunnen inhalen, in 1909. De historici zullen beamen dat het probleem inzake de grote steden zich om de 20 jaar heeft gesteld. De gouverneur van Antwerpen, Baron Holvoet, heeft in 1936 een zeer lijvige studie aan de problemen van de grootsteden gewijd. Toen ook kwam aan het licht dat zij met het gangbare fiscale stelsel niet in staat waren hun eigen problemen op te lossen en in hun eigen behoeften te voorzien.

Er doen zich daar dus objectieve problemen voor. Ik meen dat het goed is – tenzij wij bereid zijn zeer ver in de geschiedenis terug te gaan en te onderzoeken wat er allemaal scheef gelopen is – de huidige situatie eens te bekijken en na te gaan wat er gedaan kan worden.

Ten aanzien van de heer Beysen, die met vele Antwerpenaren de neiging heeft zich als ultra-Antwerpenaar op te stellen, wens ik te zeggen dat het in onze budgettaire toestand – die hij hier eveneens bestendig aanklaagt

Hancké

– niet mogelijk is voor Antwerpen alles te hebben, laat staan zaken die veel verlies met zich brengen. Naast zware investeringen in de haven, een stijging van het Gemeentefonds – die we overigens verkregen hebben – nieuwe criteria voor het Gemeentefonds aandelen in de fondsen Lenssens en Van den Bossche ter bestrijding van de kansarmoede, maatregelen inzake woonnoodgebieden en sociale huisvesting, komt u nog nieuwe investeringen voor de haven vragen en wenst u een verlieslatende luchthaven te behouden. Bovendien stellen we vast dat in het nieuwe eisenpakket gevraagd wordt de 63 miljard frank schuld door de centrale overheid te laten overnemen. Misschien moet de aanvullende personenbelasting, zoals gebeurd is met de werkloosheidssteun, genationaliseerd worden. Ik ben bereid over dergelijke problemen te spreken, maar ik ben niet bereid te doen alsof er in dit land geen andere problemen zijn dan die van Antwerpen en Gent. Dat men dit niet verkeerd begrijpe : ik probeer mede een aantal inspanningen te leveren om de situatie in Antwerpen en Gent leefbaar te maken, maar ik wens de concurrentie tussen de kleine en grote gemeenten niet aan te zwengelen. Ik ben er .de vertegenwoordigers van de kleine ge-

meenten dankbaar voor indien wij in de Commissie op een rustige en serene manier over dit soort problemen hebben kunnen discussiëren zonder ons van deze of gene zijde bloot te stellen aan overaanbod en demagogie .

De Voorzitter : De heer Van Hooland heeft het woord.

De heer R. Van Hooland : Mijnheer de Voorzitter, ik ben niet zeker wat de uitslag zou zijn van de analyse die de heer Beysen vraagt met betrekking tot de problematiek van de grote steden. Het zou best kunnen dat objectief blijkt dat zij zelfs teveel krijgen. Ik ben ook niet zeker dat de heer Beysen bedoelde dat men aan Brussel meer moet vragen.

Vervolgens kunnen de historici ons ongetwijfeld veel leren, mijnheer Hancké, over de ontwikkeling, de evolutie van de problematiek van de grote steden en ook de andere tijdens de jongste 150-160 jaar. Ik verzeker u echter dat de management-analysen ons vandaag veel meer kunnen zeggen over de stand van zaken wat het beheer van de grote en de kleine steden betreft. Ik betreur dat dit debat hier niet vroeger kon worden gevoerd ; ik ben het ermee eens dat wij het maar vroeger hadden moeten vragen.

Bovendien verzeker ik u dat de politologen en de schepenen van financiën van de grote steden ons vandaag hetzelfde zeggen, met name dat wanneer men de grote steden niet verplicht te saneren, zij het niet doen of niet kunnen.

De Voorzitter : De algemene bespreking wordt morgen verdergezet.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 11.30 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– **De vergadering wordt gesloten om 17.50 uur.**
